

RB 58085

Library
of the
University of Toronto

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
University of Toronto

LABRADOR ESKIMO

PILLING'S ESKIMO. PP. 48

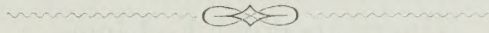
TRANSLATION:
"JESUS CHRIST, HIS DOCTRINES,
ITS MOST IMPORTANT THINGS"

JESUSJB KRJSTUSIB

ajokertutingita

pijariakarnerpângôningit.

A Summary of Christian Doctrine.

oder:

Hauptinhalt der christlichen Lehre.

(1867)

E. Bastaniermullo & Dunskeymullo.
Nênertaulaukput Løbaume.

Nagliktavut Sorrutsit!

Aglait tamakkoa ajokertortaujutiksapsingnut, Gûdib kajusimaninganik piulijauniptingnut illingavut; katter-sorsimavut aglait hailigit okausinginit pijariakortoner-pânit, âkiksortaumavullo apersutitut kigudsinullo.

Kollangilagut kuviagidlarniarapsigik, tâpkonane naitomik okautigijaungmata Jêsusib, tâpsomalo Apostelingita ajokertusingit, miksekârnînaujut illisimaniôlutiglo pitsartuniôlutiglo inosiôjut. Tâpkonane nagvarpase Gûdib kajusimanginga pijomajangalo piloringniksapsingnut, apkusinetuarlo inôtsemut nâksaungitomut.

Nâmaktomik illiniarupsigik — sôrlo neriugaptatut — okautsit tamakkoa issumamiutarituinangikupsigik, torkorupsigile ômatipsingne, kaumaneriniarpase apkutipsingne pilloringnartomik naggaserkârtinase nunamênipsingnik.

Tagvunga tikkinginipsingne tussujutigidlarpapse, ômatise ikkoalakovlugit naglingnerme piulijipsingnik, okautaujungnangitomik nagligijipsingnik, inôserminik tunilauktomik pivluse, aungminiglo kovisilauktomik ajornipse issumagijaujungnaerutiksanginnut. Uvappingnêpok kaut tamât sillaksûb naggatânut; sorrutsit nagligiluarpait, piniarvigivait, tuksiarningit, kenuningit kamagivait ômatigallo kuviagivâ pitsiarvigilugit, timingitigullo tarnigigigullo saimarlugit.

Omatekarkojomadlarpapse kibliktaumajomik, opigosuktomik, ungajomiglo, nagligosuktomiglo, taettekartomiglo Atâtamik killangmêtomik, taimâk saimanartunik issumakarvigijipsingnik. Ernetuanetauk tokkomut tunigamiuk pivluse, inôsekarkovluse nâksaungitomik okpernermut tâpsomunga. Tagva kivgartorniarpasse sivôrajuiluse, pijariakortolitsiniarposelo, kaut tamât tuksiarvigilugo, ômamut illungertortomut okperluse taettekaryluselo, sôrlo kittorngat naglingnartut atâtatik nagligijatik tuksiarvigingmatigik.

Tussudlarivogut Anernerub hailigiub ômatipsingne innekaromadlartub nippinganik tussâtsiarkovluse, asse-rorsimanipsingnik ajornipsingniglo kaujitipase, Jêsuse Kristuse ânanausitipago ômatipsingne, inuit ilûnatik piluatomigle okpertokotingita piulijingititut; anernise kigligiksarvigikpagit kitorngaunipsingnik Gûdemut, illupsingnelo nipliâkpat: „Abba, nagligosuktotit Atâtak!“ Jêsusib okausinginik erkaumatipase, miksekârnernut tamainut tessiorpase, ajokertorpasselo piniarnermik kuviagijanganut.

Tamaltomunga aglait ânanât ukkua pigisigik, Piulijipsingnut kujalijutigilugit, attorsigik saimanartomik ômatipsingnut; Jêsusib Apostelingitalo ajokertusinginêt-sainaritse; ômamiutekainaritse ajungitunik Jêsusib akketudlartomik piniulauktanginik piksapsingnut; timip-selo tarnipselo kuviasutigilikko Gûde Piulijivut!

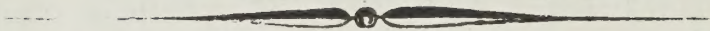

OKAUTIGIAUJUT AGLANE UKKUNANE.

Sivorlêjut, Aglait hailigit.

- I. Gûde, tapsoma illinganinga piniarningillo.
- II. Engelit.
- III. Jnûb illiganerilauktanga kiglinganit,
kattangninga, asserorningalo.
- IV. Jnûb piulijauninga Jêsuse Kristusemut.
- V. Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.
- VI. Apkusinek piloringnermut, okpernermut
Jêsuse Kristusemut.
- VII. Okpernerub paungangit, ubvalo ivsornai-
linek.
- VIII. Malliktingit. Jnòsek naglingnerme, mal-
lingnerlônêt Gûdib perkojanginik.
- IX. Jllagèt ubvalo okpertokattigèt Jêsuse Kri-
stusemut.
- X. Baptijut hailige.
- XI. Komunione hailige.
- XII. Tokko, odpertullo angerarningit Nâle-
kamut.

- XIII.** Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga, tok-
kungajullo tupaktitaujomârningat.
- XIV.** Sillaksoarmêtut tamaita erkartuivingme sak-
kijariakaromârningit.
- XV.** Piloringnek issokangitok, ôminarnerartau-
manerlo issokangitok.

Sivorlêjut.

Aglait hailigit.

---

1. Ajokertutsit piulijaunartut, Kristusemut okpertunut illingajut, suna okautigivatsûk?

Ajokertutsit tamakkoa okautigivât, Gûdib pijomajanga piloringniptingnut Kristuse Jêsusekut.

2. Nane Gudib pijomajanganik tamattominga piloringniptingnut illingajomik nellojungnairtitauvitâ?

Tamattominga nellojungnairtitauvogut aglane hailigine, Testamentetokame Testamentetàmelo, Gûdib okauserijangine inungnut.

Jtaksoak Gûdib sivorlit okarvigilauramigit unuktoertorlune sunatuinarniglo illiorlune nel-lautaijutigut, kingorlerpâmik Ernekut okalaupok uvaptingnut. Ebr. 1, 1. 2.

3. Suna aglaksimavâ (Testamentetokame)?

Testamentetokame aglaksimavut:

- a. Unipkautsit sillaksûb inûglo sivorlerpâk ping-ortitauninginnik.
- b. Unipkautsit Gûdib innukotinginnik, Israêlib kitornganginnik.
- c. Gûdib okausingit inukaltigèngnut taipkonunga.

d. Nellautainerit Jêsuse Kristusemik, nâlegauvinganiglo.

(Aglait ingmigolingajut 17it unipkausertagit, 5illo ajokertusertagit, 16 illo nellautaimajoktagit.)

4. Suna aglaksimavâ (Testamentetâme)?

Testamentetâme aglaksimavut:

a. Jêsusib Kristusib inôninga.

b. Unipkautsit illagèktokotingita tungatitauninginik nuname.

c. Jêsusib Kristusib, Apostelingitalo ajokertusingit.

d. Nellautaimanerit, nalegauvingata innertitauninganik.

(Aglait ingmigolingajut 5it unipkausertagit, 21it Apostelinit illagènut, atautsit nellautaimajoktagit.)

5. Suna pitjutigilugo ajokertutsit ilûnatik aglait hailigit tungavituarivattigîk tammarnangitomîk?

Aglait hailigit Gûdemut illumiulitaumavut, Anerningatalo aulatsininganut aglaktaumavut Profêtinullo Apostelinullo.

Gûdib inungit ivsornaitut taipkoa okâlalaukput Anernerub ajunginerub kajungertimagit, 2 Petr. 1, 21.

Manigoijuble, Anernerub ajunginerub, Atâtama tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajoker-

torniarpâse tamainik, erkaitiluselo tamainik, okauseri-lauktamnik ilipsingnut. Joh. 14, 26.

Okâlangilagut okautsinut innuit sillatuningit maliklugit, okautsinulle Anernerub ajunginerub ajokertusingit maliklugit. 1 Cor. 2, 13.

Sorrusionernit kaujimagangne aglait hailigit, tâpkoa ajokertortauvigijungnarpatit piulijaukovlutit okpernermut Kristuse Jèsusemut. Aglait tapkoa ilûnatik Gûdemut pititaumajut attornarput ajokertutsemut, innerterinermullo âkiniarnermullo pitlarnermullo idluarsinerme.

2 Tim. 3, 15. 16. (Rôm. 15, 4. Ebr. 2, 3. 4.)

JNGMIGOLINGAJUT SIVORLIT.

Piloringnerub tungalitauninganik okâlajut.

Kapitel I.

Gûde, tâpsoma illinganninga piniarningillo.

---

1. Kanok aglait hailigit kigligiutsivat Gûdekarnek pivlugô?

Gûdekarmat, aglangne hailigine okautigijauvok kaujimajaujutut inungnut ilûnainut.

Gûdemut pijomajok, Gûdekartomik okpertuk-sauvok. Ebr. 11, 6.

Gûdekartomik nellojokangilak tâpkonane; Gûdib mattominga nellojungnaitilaungmagit; Gûdib illinganninga takkuksaungitok, tamadsa ajugakangininga Gûdioningalo issokangitok, sillaksûb pingortitaukârninganit takkuksaungmat, piniarnerit ullernaigijaukpata; taimaimat passijaungijutiksakangilat. Rom. 1, 19. 20.

Iglut tamaita senajauvut kimut, tamainigle pingortitsijok Gudiôvok. Ebr. 3, 4.

Sillaitut ômatimingne okarput: Gûdekang-
ilak. Img. 14, 1.

2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gûde piv-
lugo?

Gûdekarpok atausênarmik, aglait hailigit
illitarijautitanganik uvaptingnut, tailugo: Atâta,
Ernek, Anernerlo ajunginek.

Ahâk Israële, Nâlegak Gûdivut Nâlegavitôvok.
5 Môs. 6, 4.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingat,
Gûdiblo naglingningat, Anernerublo ajungi-
nerub illagêngningat illagilise ilûnase.

2. Kor. 13, 13.

3. Kanok sulle aglait hailigit (ajokertuivât) Gûdib
illinganiga pivlugo?

Gûde anerniôvok, nâmaksimaringniôlune
nangminermine, kaumaniub ilûnât inôtsiblo puai-
lavituangak.

Gûde anerniôvok, tuksiartingitalo anernerme
miksekârnermelo tuksiarvigijaksarivât. Joh.
4, 24.

Jnôtsib puailavinga ilingnépok, kaumasernelo
kaumasek takkovavut. Img. 36, 10.

Tunergutit ajungitut tamaita, tunergutillo
nâmaktut tamaita pikkangat pivut, kaumajub
atâtanganit; tâpsomane sokkosernekangilak

simmertigêngnekaranelônêt tâktomiglo kaumajomiglo. Jak. 1, 17.

Nâmaktuksauvose sôrlo atâtase nâ mangmat. Mat. 5, v. 48.

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Gûdib pinniarningit pivlugit (—)?

Sivorlermik: Piniarne pingortitsínek pivlugô?

Gûde pitanik tamainik pingortitsilaukpok Jèsuse Kristusekut Ernermigut.

Pigiarneme Gûdib killak nunalo pingortipak. 1 Mos. 1, 1.

Okpernermut illisimavogut sillaksoak Gûdib okausinganut pingortisimangmat, takkuksaujullo tamaita pingortitaumangmata sunaungitomit. Ebr. 11, 3.

Tapsomûna ilûnaita pingortitauvut killangmêtullo nunamêtullo, takkuksaujullo takkuksaungitullo, Tronillo, nalegauvillo, attaniotinerillo, pitsartujoksuillo; ilûnamassiatik pingortitaulaukput tapsomûna tapsomungalo. Tamaitarsuit pekârtinagit tâmna, ilaukpok, tamaitarsuillo tâpsomunga pairijauvut.

Kol. 1, 16. 17.

Ernek pivlugo okarpok: Igvit Nâlegak nuna pigiarninganit tunganektârlaukpat, killaillo aggâkpît sennamajangit. Ebr. 1, 8. 10.

5- Aipanganik: Pinniarnek pairksinek aulatsinerlo pivlugîk?

Gûdib pitat tamaita pairivaittauk, aulati-lugillo.

Nunakarningane tamât karngasoinerlo katter-soiviglo, itje kiaglo, aujak okkiorlo, uvlok unuarlo soraerniatsengilat. 1 Mos. 8, 22.

Tâpsoma sekkinine nuikovâ ajortunullo ajungitunullo, sillalukojilarmelo idluartunullo idluangitunullo. Mat. 5, 45.

Gûde ingminik nellonarungnaititsingilaungilak, unuktunik ajungitullivigingmatigut, sillalukojivlune killangmit, perorsijallo perorkovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigivâtigut, kuviasungnermiglo ômatiptingnut. Ap. pin. 14, 17.

Iviksukanik perorkojivotit nergjutinut, perortutsianiglo inuit attoraksanginnik, nerkiksanik kaitsilutit nunah illuanit. Img. 104, 14.

Ilûnatik ijingita nerriugivâtit; igville nerkiksanik tunitsivigivatit nelliutiningane. Aggakpît issivipatit, ilûnaitalo akkeartortipatit serri-nermik. Img. 145, 15. 16. (Img. 147, 8. 9.

Math. 6, 26 — 30.)

Inûb ômattinga apkotiksaminik issumaksarsioralloarpok, Nâlekable nâmaksitipâ. Sal. okâl. 16, 9.

Nâlegak aklutitsivok akluititsilarmelo, miklititsivok angijôtitsilarmelo. 1 Sam. 2, 7.

Iglugasaksoarne ogguanartokaralloarkâ Nalekab pinniarneringitanganik? Amos 3, 6. (Img. 46, 9, 10. 1 Mos. 50, 20.)

Tâpsoma pitat tamaita pairivait okauserminut pitsartudlartomut. Ebr. 1, 3.

6. Pîngajuangnik: Piniarneki piuliklernek pivlugô?

Gûdib sillaksoarmiut kattaksimajut piulilaurivait Jêseuse Kristusekut Ernermigut.

Taimâk Gûdib sillaksoarmiut nagligivait, Enetuanne tunilugo, ilûnatik okpertut tâpsomunga assiokonagit nungusuitomigle inôgutekarkovlugit. Joh. 3, 16.

7. Gûdib piniarnermigut akkutigûna sunamik nellojungnaertipâtigût?

Ingminik illinganerijaminik.

Ingminik illinganingit nellingôvât?

a. Gûde issokangitôvok sokkosijuitôlunelo.

Kakkat pilerkârtinnagit, nunalo sillaksoarlo pingortitaukârtinnagik, igvit Gûde îpotit, issokangitomit issokangitomot. Img. 90, 2.

Killaglo nunalo nungutsomârpuk, igville taimaitsainarpotit. Ilûnatik nutaungitôvalianiarput ulliktut; assetartitaujomârpuk anoraktut, assetartitsomârungne; Igville sôrlo

illingagavitut itsainarpotit, Jârîtîllo naggaser-tsengilat. *Img.* 102, 27. 28.

b. Gûde illunanêpok, tamainiglo kaujimat-siarlune.

Namut aijuksauvik annernernît? namullo kema-juksauvik kênarnît? killaliaruma, tagva tagva-nêpotit, ittijome inniksarsiguma, ahâk, tagva-nêgivotit. Kaub aupalungningat esarkunginnik tigusiguma, inniksarsiorlunga inarpik-sub kanninginerpâb kiglingane, tagvanetauk aggakpît tessiorajarpânga, tallerpikpillo sern-gniginajarlunga. *Img.* 139, 7 — 10.

Nâlegak ungasingilak nelliptingnit attunit. Tapsomane inôgapta aulavlutalo — ipogut. *Ap. pin.* 17, 27. 28.

Nâlegak kiglisiniarparma illitartilungalo. Iksivaguma nikkovigumalônêt kaujimavat; issumakka tukkisivatit kanningitomit. Pissukuma, inangagumalonêt najorparma, apkutigijakkalo tamaita tautukpatit. Ahâgle okautsemik atautsemi-glônêt okamnêtokangilak, Nâlegak kaujiman-gitarnik. *Img.* 139, 1 — 4.

Inuk tautukpok ijît sânginnêtunik, Nâlekable ômat nautsertorpâ. 1 *Sam.* 16, 7.

c. Gûde ajugakangilak sillatojotòlunelo.

Pijomajane tamaita piniarpait, killangme nu-

namelo, imarpiksoarmelo ittinersoanelo tamaine. Img. 135, 6.

Sumik okarpat taimailerpok; perkojikpat innerpok tava. Img. 33, 9. (1 Mos. 1.)

Gûdivut killangmêpok, pingortitsijungnarpok issumagijaminik. Img. 115, 3.

Gûdeme ajornartokangilak. Luk. 1, 37.

Nâlegak pinniarnitit angijoksovutila, unuktoksôvlutiglo! Illisimanartomik ilûnaita âkik-sorlaukpatit, nunalo perkutingnik tættæpok. Img. 104, 24.

Gûdib pingortitane tamaita ullernaigivait, ahâglo ilûnamassiatik idluartoksôlaukput. 1 Môs. 1, 31.

Nâlekab issumasimanninga tattamnadlarpok, ânanâmiglo tamattominga sakkijartitsivok. Jes. 28, 29.

Inornarmêk Gûdib akluitoksôningat ittininga, tamarmik, sillatojoksôningat nellotuijoksônin-gallo! kanok angijomik tâpsoma kajusi-maningit tukkisijaujungnângilat, apkutingillo nautsertortaujungnaratiglo! Kiale Nâlekab issumanga illisimavaûk? Kialônêt ajoker-torlaukpaûk? Kialônêt tunitsivigikârpauk sumik, akkiniartaulermilune?

Rôm, 11, 33 — 35.

d. Gûde hailigiôvok, idluartôlarmelo.

Nâlegak idluartôvok apkutimine tamaine, hai-
ligiôvlnelo piniarnermine tamaine.

Img. 145, 17.

Pinniarningit passijaksaungilat, apkutingillo
tamaita idluartôvut. Gûde nellâgôrtôvok,
idluinekatsengilarlo; tâmna idluartôvok nertor-
narlarmelo. 5. Mos. 32, 4.

Ilûnaita attunit tâpsoma akkiniaromârpait pi-
niarnerilauktanginut. Rôm. 2, 6.

(1 Petr. 1, 16.)

e. Gûde sokkosijuipok, nellâgôrlarmelo.

Gûde inôngilak sæglolune, inûb kitorngaring-
ilalônêt kakialerutiksakarajarlune. Okara-
jarkâ sumik pinniaranelô? okautiginajarkaûk
suna, nellautsitinagô? 4 Môs. 23. 19.

Nâlekab okausinga miksekârtôvok angersima-
ninelo nellautsititsainarpait. Img. 33, 4.

Taimâk kaujimajuksauvotit Nâlegak Gudît
Gudiôngmat; nellâgôrtomik Gudiôngmat, an-
gernerмик napkiningnermiglo sokkosijuitok
nagliktiminut, perkojanginniglo malliktunut,
kinguvarêt tausendit tikkilugit. 5 Môs. 7, 9.

f. Gûde naglingniôvok, (1 Joh. 4, 16.)
pitsiarpok, saimarsaivok, nâpkigosukpok, ke-
nuêpok.

Nâlekab pitsiarninga pivlugo nungutaumaring-

ilagut, nâpkigosungninga soraingilak sulle,
kaut tamâllo nutautsainarpok sokkosijuinin-
galo angijôvok. Jer. og. 3, 22. 23.

Nâlegak Nâlegak Gûd, nâpkigosuktok saimar-
saijok kenuêlunelo, angijomiglo nagligosuktôv-
lune, nertornartôvok nâpkigosuktok kinguvarêt
tausendinget tikkilugit, issumagijungnainik-
torlo idluitullinernik, tappatonermik ajorner-
miglo. 2 Mòs. 34, 6. 7. (Img. 103, 8 — 13).

Kapitel II.

Engelit.

---

1. Engelit sunauvât?

Engelit anerniòvut pingortisimajunik, sillaksoarmut takkuksaungitomut illingajunik.

(Kol. 1, 16).

2. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit hailigit pivlugit (—)?

Engelit hailigit nâlengnerme sokkoserlaungitut, Gûde nakorivât, piniarkojangillo piniarpait.

Tausendit Tausenditertorlugit kivgartorpât, zehn tausendillo zehn tausenditertorlugit nangerput sângane. Dan. 7, 10.

Nâlegak nertorsiuk ilipse Engelekotingit, sôngojojsôjose perkojanginik piniartose. Img. 103, 20. (Math. 6, 10.)

3. Kia idluarkutiksanganut kivgartorningit illingavât?

Kivgartorningit illingavut Gûdib kitorngangita, piluartomik sorrusiârsuit, idluarkutiksanginnut.

Engelit ilûnatik anerniòvut kivgartortuksauv-

lutik; tillijaumajut kivgartorkojauvlutik piulijaunermik kingormgужijomârtut pivlugit.
Ebr. 1, 14.

Engeline perkolaukpaît pivlutit, saputsaukovlutit apkutingne tamaine, tigumiartaukovlutit, itikattillo ujarkamut aporkonagit.Img.91.11,12.
Sorrusiârsuit Engelingita killangmêtut Atâta-
ma killangmiub kênanga takkunâtsainarpât.
Mat. 18, 10.

Ajortullijok kakkialertok Gûdib Engelingita kuviasutiginiarpât. Luk. 15. 10. (Ap. pin. 5, 19. Kap. 10, 3. Kap. 12, 7. Dan. 6, 22.)

4. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Engelit ajortut pivlugit (—)?

Engelit illangit kattaksimalaukput, Gûdemit pêrlutik; fapkoa tâktub nalegauvinganik âkiksoilaukput; tâpkoangôvut Sâtanase, Engelingillo, kumergusiutjaumajut erkartuiviôjomârtomut.

Sâtanase inuartiôvok pigiarnermit, sokkosijui-laungilarlo miksekârnerme, miksekârnerle tâpsomanêngilak. Joh. 8, 44.

Engelit attanionitik sapkunamitsuk, iglutigle kemaklugo pijut, kellarutunut issokangitunut tâktome kumergusiupait, erkartuiviub uvlok-sanganut angijomut, Jûda. v, 6.

Ikkoma kamitsuitok pijarêrsimavok Sâtanasemut Engelinginnullo. Mat. 25, 41.

(Takko. 20, 10).

5. Kanok Engelit ajortut (—) illingavât (inungnut)?

Sâtanasib inuit ajornek pivlugo pitsartunerminut pigilaukpait. Piniarvekarpok okpingitune, okpertullo sangutinasuarpait Kristusemit (Kap. 7, 5.)

Tillivagit inukattigênut, ijingit uititaulerkovlugit, sagiarkovlugit tâktomit kaumajomut, Sâtanasiblo pitsartuninganit Gûdemut.

Ap. pin. 26, 18.

Sillaksûb tamattoma Gudingat okpingitut issunangit takpêtilaukpait, okautsit tussarner-tut kaumarninganik takkokonagit, Kristusib pinarnarninganik. 2 Kor. 4, 4. (Efes. 2, 2. 2 Tim. 2, 26.)

Sâtanasib pijomavâse, sannêjaromavluse kak-kojaksatitut. Luk. 22, 31.

Kapitel III.

**Jnûb illinganerilauktanga kiglinganit,
kattangninga asserorningalo.**

1. Kanok Gûdib inuk pingortilaukaûk?

Gûdib inuk adsiminut pingortilaukpâ.

Gûde okarpok: Inungnik adsiptingnik senalaukta, adsiôjunik uvaptingnut. Gûdiblo inuk adsiminut pingortipâ, Gûdib adsinganut pingortipâ. 1 Mòs. 1, 26, 27.

2. Kanok innûk (Gûdemut illingalaukâk) adsiûnitik pitjutigalugo (—)?

Adsiûnitik Gûdemut pitjutigalugo inuk sivorlerpâk illagèngnekalaukpuk Gûdemut piloringnartomik. nuna attanotivigilaukpâk, issumagijau-mayuglo tokkosuikovlugik.

(Illinganek passijaksaungitok)

(1 Mos. 1. 26. Kap. 2, 17. 19.)

3. Kanok innûk kattalaukâk illinganermit passijaksaungitomit?

Illinganermit tamattomangat innûk kattalaukpuk, Sâtanasemut uivèrijautailitingimanik nâlenginermut Gûdemik; taimâglo ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok.

(Kattangnek ajortomut.)

Innungmut atautsemut ajornek sillaksoarmut tikkilaukpok. Rôm. 5, 12.

Inûb atautsib nâlengininganut, unuktut ajortokartitaumavut. Rôm. 5, 19.

Kuglugiab pingitsertorlune Eva uivêridlarlaukpâ. 2 Kor. 11, 3. (1 Môs. 3.)

4. Kanok taipsomanemit inuit ilûnatik illingavât?

Taipsomanemit inuit ilûnatik ajortullijòvut.

Illingatuinangilat ingergamik idluitomut, idluartullinermiglo sapperlutik, piniarmarikivâlle idluitok, piniartaililutiglo idluartomik.

(Illinganek ajortomut.)

Adsigèngitokangilak mâne, ilûnatik ajortullijòvut, Gûdemullo nertortaujuksaunitik ajulerlugo. Rôm. 3, 23.

Uvinermit erniangòjok, uviniòvok. Joh. 3, 6.

Inûb ômatingat issumaksarsiorningit ajorput sorrusionerminit. 1 Môs. 8, 21.

Inugle ôktortaulerpok, ikligunerminut kajumiksartauvlune uêrisartaugame. Kingorngane ikligunek salakalerangat, ajortullinermik sakkertitsivok; ajortullinerle attortaukpat, tokkomik sakkertitsivok. Jak. 1, 14, 15.

Okarupta ajortullilaungilagut, sæglotunerarpavut, okausingalo uvaptingnèngilak.

1 Joh. 1, 10.

Ajungitomik piniaraksaminik kaujimajok,
piniangitorlo, tâpsomunga ajortulliarutauvok.
Jak. 4, 17.

5. Kanok inuit (tikkitsungnarkât) illitarksinermut
ajornekarnermingnik (—)?

Illitarksinermut ajornekarnermingnik inuit
tikkititauvut Gûdib perkojanginnut.

Perkojanut ajornerit illitarijaulerput.

Rôm. 3, 20.

Ajernekarner illitarilaungilara perkojanut kissênut;
Ikligunek nellolaurapko perkojat okalaungi-
pata: ikliguktuksaungilatit. Rôm. 7, 7.
(2 Môs. 20. Rôm. 2, 14. 15.)

6. Sumik inuit ilûnatik, sôrlo sivorlerpâktitut,
akkiniarutiksarsilaukât?

Sôrlo inûk sivorlerpâk, taimâk inuit ilû-
natik akkiniarutiksarsilaukput Gûdib ningausin-
ganik, pitlartaujariakarnermiglo, ilûnatik ajortulli-
laungmata.

Gûdib ningausinga killangmit sakkerpok inuit
ajortullininginut, idluitullininginullo tamainut.

Rôm. 1, 18.

Gudiungilatit kувiasutekartomik idluitulli-
nermik; ajortok sângnêtsungnangilak.

Img. 5. 5. (Efes. 2, 1 — 3.)

7. Ajornerub pitlarutauninga kanok taijauvâ?

Ajornerub pitlarutauninga tokkomik tai-
jauvok, illuliutivaillo timib tokkojariakarninga,
ajulernerillo tamaita, pijokartut inòtseme, pilo-
ringinerlo illukut, inòtseme tamattomane aipang-
anelo.

Ajornek tokkomik akkekarpok. Rôm. 6, 23.

Tokko innungnut tamainut kiblêmavok, ilûna-
tik ajortullilaungmata. Rôm. 5, 12.

Kènavit kitsijarningane nerkiksarnik èsi-
juksauvotit, ivsungormikârtinak senajaujutigi-
lauktat. Ivsòvotille ivsungortuksaugivotit.

1 Mòs. 3, 19.

Idluarnekk nunakattigèksoarnik nertornartitsi-
vok, ajornerle inuit nachonautigivat. Sal.
okal. 14, 34. Jerem. 2, 19.

Gudekangitut ullapirsautekangilat, Gudiga
okarpok. Jcs. 57, 21.

Idluitullinipse apsimatipâse Gudipsingnit,
ajortulliniselo pivlugit Gûdib kènane allartipâ
illipsingnit, tussaromanase. Jcs. 59, 2.

Nâlengitut pitlartaujomârput ânianartoksoarmut
issokangitomut, Nâlekkab kènanganit pitsartu-
ninganillo ânanaujuksoarmut pijomut.

2 Tess. 1, 9.

~~~~~

Kapitel IV.

Jnûb piulijauninga Jêsuse Kristusemut.

I. Gûdib pijomajanga saimanartok inuit ajortoggit pivlugit, kanok illingavâ?

Gûde pijomalaungilak inuit ajortomut piloringinermêtsainarninginnik, piulijauningalle issokangitomit kajusijutigilaukpâ.

(Gûdib kajusimaninga piulijauniptingnut issokangitomit.)

Gûdib inuit ilûnaita piulijaukojomavait, miksekârnermiglo illitarksititaukovlugit.

1 Tim. 2, 4.

Sôrlo miksekârtomik inôgama, Nâlegak Nâlegak okarpok: Idluitullijub tokkunga kuviagingilara, idluitullijorle sâlerkovara apkutigilauktaminit inôkovaralo. Hesek. 33, 11. Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib atâtanga, saimausertivut anernelingnut saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginnik illangiutitilluta Kristuseme. Sôrlo taipsomane anerilaungmatigut sillaksoak tung-

anilijaukârtinnago, ivsornaikovluta pitlarak-
saukonatalo sângane naglingnerme.

Efes. 1, 3. 4.

2. Kanok Gûdib piulijaunek tamadsa parngnai-
rutigilaukaûk?

Piulijaunek tamadsa parngairutigilaukpâ
ingminik nellojunut nellonarungnaititsingilaung-
iname, inuillo angerkattigèngnetokamut illinga-
lauktut, tunitsivigilauramigit perkojanik, kivgar-
tormermiglo tunergutit pivlugit, angernerniglo.

(Parngnanairutjinek piulijaunermik nelliutsiari-
nerme.)

Nelliutune anigortune Gûdib nellojut tamaita
issumamingnik inônialauktut, kamangitserter-
laukpait; ingminik nellonarungnaititsingigal-
oarane, unuktunik ajungitullivigingmatigit,
sillalukojivlune killangmit, perorsijallo peror-
kovlugit, nerkiksaptingnik tunitsivigilauk-
pâtigit, kuviasungnermiglo ômatiptingne. Ap.
pin. 14, 16. 17. (Ap. pin. 17, 26 — 28.)

Ilipse inukattigèngôvose ivsornaitunik Na-
lekamut Gûdipsingnut. Ilipse NâleKab Gu-
dipse anerilaukpâse inukattigèkotiminut inu-
kattigèngnit tamainit nunamêtunit.

5 Mos. 7, 6.

Okperviksak tikkerkârtinago perkojanut au-
laijungnangertitauvogut palangertauvluta, ok-
perviksak sakkijartaksak nelliutsiarivlugo.
Perkojat tagva sugiartautiksarilaukpavut Kri-
stusemut, idluartitaukovluta okpernermut.

Galat. 3, 23. 24.

Tupek sivorlek adsigêgutiksaulaungmat taip-
somane, tagvane tunijingmatta tunergutunik
tokkotaniglo, Gûdemiglo kivgartortub issu-
manga tamakkoa nâmaksitilugo ajorpat.

Ebr. 9. 9.

Gûdib kuglugiak okautivâ: Omisuktigêng-
nermik pititsijomavunga ilingne arnamelo,
kinguvâksarne kinguvâksanginelo. Arnable
kinguvâksangat niakuit tullidlaromârpa, ig-
ville kingmingagut kêjomârpat.

1 Môs. 3, 15.

Pivlunga aglait ilunamassiatik nellautsijuk-
saungmata, Môsesib nellautaijullo aglanginne,
Dâvidiblo imgerutinginne. Luk. 24, 44.

Nâlegak itsak okalaukpok Profêtekotingita
idluartut kanningitigut, piulijomavvluta kenu-
gijiptingnit, ômigijiptalo ilûnaita agganginit.

Luk. 1, 70. 71.

3. Kanok Gûdib piuliklernek tamadsa piniar-
laukaûk?

Piuliklernek tamanna Gûdib piniarlaukpa Jêsuse Kristusekut, sillaksoarmut tikkisimajokut, ajortullijut piloriktilugit.

(Piulijaunerub piniarutauninga nelliutub nelliutingane.)

Jêsuse Kristuse sillaksoarmiut Piulijingat.

Tamadsa ila nellâgut miksekârpok, okausiôlunelo akketûjomik, pivianartomik, Kristuse Jêsuse nunamut tikkisimangmat ajortullijut piloriktitsartorlugit. 1 Tim. 1, 15.

Inûb erningat tikkisimavok tammarsimajut kenneriartorlugit piloriktitsartorlugillo.

Luk. 19, 10.

Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut sakkersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tâpsomûna inôkovluta.

1 Joh. 4, 9.

4. Jêsuse Kristuse kinauvâ?

Jêsuse Kristuse Gûdib Ernetuariva illinganingallo adsimarigivâ.

Ananauninga tækkolaukpavut, Ernetuangat ananauningatut Atâtamit pijub, saimarne-lijartøk, miksekârne-lijartorlo. Joh. 1, 14.

Okperlaukpogut illitarksilerlutalo Kristusiôgavit, Gûdib ômartub erninga. Joh. 6, 69.

Uvangalo Atâtalo atausiôvoguk. Joh. 10, 30.

Uvammik tautuktub Atâta tautukpâ. Okpingilatit Atatamnênama Atâtalo uvamnêmât?

Joh. 14, 9. 10.

Tâmna anânauningat kebleriutigiva, illinganingallo adsiluanga. Ebr. 1, 3.

5. Gûdib Erningat suna pigilerlaukpaûk?

Gûdib Erningat inûb illinganinga pigilerlaukpa, inungorlaukporlo nellâgut, Anernermit hailigemit pilune, erniarijaulaukpok uigasungmut Mariâmut.

(Miklilerninga.)

Engelib Gabriêlib Maria okautivâ: Anernerub ajunginerub kollangiarniarpâtit kotsingnermêtublo pitsartuningat ullingniarpâtit; tamana pivlugo ivsornainek ernijaksat Gûdib Erninganik taijaujomârpok. Luk. 1, 35.

Okausek uviniôlerpok, inukattigalutalo.

Joh. 1, 14.

Sôrlo sorrutsit uvinekarlutiglo aukangmata, tâmna ukkutitunâk tamakkoniga illangiusimavok. Ebr. 2, 14.

Tâmna Gudetun — igaloalaurame, nertornautigilaungilâ, Gude adsigilugo; ingminigle nikanarsarlaukpok, kivgatun-îlerdlune, inutuinak

âdsigilerlaukpâ, inutuinaujotullo illinganinga
naipitaulaukpok. Fil. 2, 6. 7.

Nelliuninga nellijsimangmat, Gûdib Ernine
tillivâ, arnamit erniangôjok. Galat. 4, 4.

6. Uvlut 8ingane nutarak kanok piviôlaukâ?

Uvlut 8ingane nutarak kippijaulaukpok, at-
tekartitauvorlo Jêsusemik.

Uvlut sittamaujortôlermata nutarârsuk kippi-
jaungmat, attekartipât Jesusemik, Engelib tai-
mâk taingmago, sulle anâname timingat illua-
nêlerkârtinago. Luk. 2, 21.

Ernermik ernijomârpok, tâmna Jêsusemik
atseraraksarivat, inutitane piulijomârmagit
ajorninginnit. Mat. 1. 21.

(Unipkautsit tamakkoamalliktingit Jêsusib sor-
rusiôninganik attuarkit: Luk. 2, 22 — 40.
Mat. 2. Luk. 2, 41 — 51.)

7. Jêsusib aglisininga innuktut pivlugo, Jâringita 30inganut, sumik (kaujititauvitâ) aglangnut hailigi- nut (—)?

Jêsuse aglisikpok Atâtame kuviagijanganut,
Nâzarethemelaukporlo Jâringita 30 ingat tik-
kilugo kamagijautinane.

Nutarârsuk aglisikpok pitsartudlarlunelo aner-

nerme, sillatuvaksoadlarmelo, Gudiblo saimaningat najorivâ. Luk. 2, 40.

Jêsuselo sillatulerpalliadlarpok, inumariôlerpalliavlunelo, saimanarsivalliavlunelo Gûdeme inungnelo. Luk. 2, 52.

Jêsusib angajokângne nâleluarpâk. Luk. 2, 51.

Igloliortiungilâk Mariab ernalingâ? Mark. 6, 3.

8. Kanga, kanorlo Jêsusib perkojaunine pigiarylaukpaûk?

Jâringita 30ingane Jêsusel baptitaulaukpok Johanese mut baptiterijomut; tagvalo kiblingnarlartomik erniônerartaumavok Gudemut.

(Mat. 3, 13 — 17.)

Anernek ajunginek akkarpok kânganut pivlune, (tingmiatut) Taubetut tautukarlune; nippelo killangmit pivok, okartok: Igvit Ernerivagit nagligijara kuviagijaralo.

Luk. 3, 22.

9. Ajokertuijônine pigiarkârnago, suna pijokaulaukâ?

Jêsusel idluarkutiksaptingnut ilûnane Sâtanase mut ôktorluktaumalaukpok uvaptitut ajornekaranele. (Mat. 4, 1 — 11. Luk. 4, 1 — 13.)

Ajokertuinerôjokangilagut illapsugosugungnangitomik ajulerniptingnik, illunanele oktortaumajomik uvaptitut, ajornekaranele. Ebr. 4, 15.

10. Kanok Jêsusib ajokertuijônine piniarlaukaûk?

Jêse sunatuinakut arvertarlaukpok, kivgaton - îdlune aklujoksòvlunelo, illakarlune illiniartiminik.

(a. Kivgartornek Profètiolune.)

Kivgab adsinga attilaukpâ. Fil. 2, 7.

Akluitoksògaloarlune aklulilaukpok pivluta.

2 Kor. 8, 9.

Terrianiat sittekarput, tingmitsallo killaub attanêtut ublokarput; Jnùble Erninga pekan-gilak niakome illitsiviksanganik. Luk. 9, 58,

(Mat. 10, 1 — 4; Luk. 6, 13 — 16; 10, 1 — 22; 8, 1 — 3.)

11. Sunamik Jêse piniarlaukâ ajokertuijônerme Jâringine pingasune?

Ajokertuijônerme Jâringine pingasune Jêsusib inuit kaujitilaukpait Gûdib pijomajanganik piloriktitauninginnut: tillijauninelo Atàtamut inuit piulijauningat pivlugo, okpernartilaukpâ tatamnartullinermut.

Nâlekab anerningat najorpânga, taimaimat mingoarlaukpânga, tillilarmalo okautsinik tus-sarnertunik okâlakovlunga aklujunut.

Luk. 4, 18. (Jes. 61, 1 — 3.)

Kanok uvagut kemajungnarkità, piulijaunek

taimâk angitigijok kamagingikuptigô? Tamanna Nalekamut okautigijaukârmât tamattomînga tussartunut kaujijautitauvok uvaptingnut. Ebr. 2, 3.

Gûdib Jêsuse mingoarlaukpâ Anernermik ajunginermik, pitsartunermiglo, tâmna arvertarlaungmat ajungitulliariartorlune, inûlilaitalo ilûnaita Sâtanasemut sâlauktut, Gûdib illagilaungmago. Ap. pin. 10, 38.

Tâpsomînga aktuijut ilûnatik atsuililaukput.
Mark. 6, 56.

Piniarnerit piniarutigijakka kigligiutsivut uvannik Atâtab tillilaungmanga. Joh. 5, 36.

12. Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname suksarivitigô?

Jêsusib inôninga ivsornaitok nuname igsaraksarivavut akkiliutiksarsiotaumanerilugolo.

(Kap. 8, 1.)

Tamadsa nerkiksara tillijima pijomajanga piniarutigilugo, piniarningalo pijarêrlugo.

Joh. 4, 34.

Nellipse akkunapsingne ajornermik passijungnarpângâ? Joh. 8, 46.

Kristusib igsagaksamik kemailaukpok uvaptingnut, tuminginik mallekovluse.

1 Petr. 2, 21.

Anianerilauktamine òktorluktaunerilauktaminelo ikkajorungnarpait oktorluktaujut.

Ebr. 2, 18.

13. Sumik Jêsuse (piniarlaukâ) ullapkosertaunik-saptingnut (—) ?

Naglingnermut inungnik, kunnutuidlunelo Atâtaminik nâleklune, Jêsuse ânialaukpok okumainerpânik, tokkolaukporlo.

(b. Kivgartornek ajokertuineròlune.)

(Unipkautsit ânianginik tamainik maunga illingavut.)

Pêrsijokangilak inòsimnik uvamnit, tunivarale uvamnik (issumamnik). Joh. 10, 18.

(Mat. 26, 53.)

Nagligosungnersaujokangilak imaitomit, inòserminik tunijomit illanarijane pivlugit.

Joh. 15, 13.

Ingminik miklilerlune, nalainarlauktok tokkomut tokkomut seningajolingmut aglât.

Fil. 2, 8.

Gûdib naglingnine uvaptingnut nertorpâ, (nautsertortaukova) Kristuse pivluta tokkolaungmat ajortoksôlaungniptingne sulle. Ròm. 5, 8.

14. Saimanek, Jêsusib kivgartorninganit ajokertuineròlune pijok, sunauvâ?

Anianerminut tokkonerminullo Jêsusib ajornivut nangmarlaukpait. (Kap. 5, B. 3.).

Ahâk takka Gûdib saugârsunga, sillaksoarmi-
ut ajorninginik nangmartok. Joh. 1, 29.

Tâmna idluitullinivut pitjutigallugit ikkiler-
tauvok, ajornivullo pitjutigallugit nerkerk-
sudlartitauvok. Pitlartaulaukpok uvagut ulla-
pirsautekarkovluta ikkinginullo inûlijauvogut.
Jes. 53, 5.

Tâpsoma nangminek ajornivut timimine piti-
laukpait kejungmut. 1 Petr. 2, 24.

Gûdib ajortomik kaujimangitok, ajortungorti-
laukpâ pivluta, uvagut tâpsomane idluartitau-
kovluta Gûdib sângane namagijaujomik.

2 Kor. 5, 21.

15. Kanok Jêsusib inôsinga nuname naggaser-
laukâ? Kanorlo inôsinga nutâk killangmut illingajok
pigiarlaukâ?

Jêsuse illuvertaulaukpok, uvlûglo pingaju-
angne tokkungajunit makkilaukpok.

(Kivgartornek Attaniolune.)

Angijorortitauninga. (Mat. 27, 57 — 60.

1 Petr. 3, 19. Mat. 28, 1 — 15.)

Tarniga anernerit inninginnêtsainarkoniangi-
lat, ivsornaitokotillo igunaukoniangilat.

Img. 16, 10.

Jêsuse tâmna Gûdib tuppaktilaukpâ, tamatto-
minga ilûnata kigligiutsijiðvogut.

Ap. pin. 2, 32.

Tàmna tunijaumavok ajornivut pivlugit, tupak-
titaumijorlo idluarsijutiksaptingnut.

Rôm. 4, 25.

Kristus tokkungajunit makkisimavok, sivorler-
pângôvorlo sinnisimajunit. 1 Kor. 15, 20.

**16. Makkinime kingorngagut, kanok Jêsusib illi-
niartine nuname illingavigilaukpagit?**

Uvlune 40gine, makkinime kingorngagut,
Jêsusib illiniartine sakkijarvigilaukpait inôvlune.

Aniatitaunerme kingorngagut Jêsusib ômarlune
Apostelit sakkijarvigilaukpait okpernartunut
sakkertitaminut, taipkonunga sakkertiname
uvlut 40 git nâvlugit, okarkattigilugillo Gûdib
nâlegauvinganik. Ap. pin. 1, 3.

Jêsuse itterlune, akkornganut nangerpok,
okautilugillo: Ullapirsautekaritse! Taimârlo
okarame agganelo senneranelo kemmergojauti-
pait tâpkonunga. Tagva illiniartut kuviasu-
lerput Nâlegak takkogamitsuk. Joh. 20, 19. 20.

**17. Kanok Jêsusib piuliklerteônine nuname nagga-
serlaukaûk?**

Jêsuse Kristuse killaliarlaukpok, iksiva-
vorlo Gûdib tallerpiat tungâne.

Tallerpingma tungânut ingitit, ômigijingnik
illijerkârtinnanga ittikavît ikovrangannut.

Img. 110, 1.

Betâniamullo aitipait, agganelo kollangiutitidlugit saimarpait. Taimârlo saimartigamikit kemakpait, killangmullo kongmuarpok.

Luk. 24, 50. 51. (Ap. pin. 1, 9 — 11.)

Tâmna killaliarame Gûdib tallerpiat tunganêlerpok, Engelillo, attanersuillo pitsartudlartullo naipertorpât. 1 Petr. 3, 22.

18. Kanok Jêsusib pine piniarvigilaukagit killaliarnime kingorngane?

Killaliarnime kingorngagut Jêsusib tilliklervigilaukpâtigut Anernermik hailigemik, âna-nausititsikovlugo tâpsominga (Jesusemik) illup-tingne.

Manigoijorle tikkitsomârpait, tillijomârtara ilipsingnut Atâtamit, miksekârnerub Anerninga, tâmna kigligiutsiniarpok uvamnik. Joh. 15, 26.

Ahâk, uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb naggatânut. Mat. 28, 20.

19. Taimaimat, suna Jêsuseme nellautsilaukâ? sunangorlaukâ?

Jêsuseme nellautsilaukput Testamentetokame nellautaimalauktut Messiase pivlugo; Piu-liklertiòvok sillaksoarmiunik.

Igvit Betlehem Efrata mikkijôgaloartotit iglugasait assingnit tausendinit Judæamêtunit, iling-

nît pijomârpok Nâlegak Israêlemê, tâpsoma anniviksanga tamaitaksuit pigiarninganit issokangitomillo - îlaungmat. Micha 5, 1.

Nutarârsungmik erniangôjokarpok uvaptingnut, ernermik tunijaujokarpok uvaptingnut, tâpsoma nalegauvinga tuinganêpok, attekarpôrlo tattamnadlartomik, illisimmajotôjomik, pitsartujomik, sâlakartomik, Atâtamik issokangitomik, ullapirksaijomik. Jes. 9, 6.

Nutaijortomik nuijokaromârpok Isaib napârtovininganit, napârtuksarolangmiglo amânganit paungakartokaromârtomik. Tâmnalo Nâlekab anerningat, illisimanerub sillatunerublo anerningat, idluarsainerub pitsartunerublo anerningat, illitarksinerub sivôranerublo Nâlekamik anerningat kollangiatsainaromârpa.

Jes. 11, 1. 2.

Inôtsine tunilauruniuk tunergumut akkiliksae-rutiksamut kinguvâksarsijomârpok, akkunekalo inônïarpok; Nâlekablo kajusimaninga piganertitauniarpok agganginnut. Jes. 53, 10.

(Mat. 11, 3 — 6.)

Tagva mâna Israêlib kinguvângit tamapse kaujimatsialeritse, Jêsuse tâna kikkiaktorlauktase seningajolingmut, Gûdib Nâlegangortilâlo Kristusingortilaungmago. Ap. pin. 2, 36.

Takkolaunerdlutalo kigliutsivogut, Atâtab Ernek tillilaungmago piuliklertiôkovlugo sil-laksoarmiunik. 1 Joh. 4, 14.

Assianik piulijiksakangilak, attekangilarlo assianik killaub attâne inungnut tunijauma-jomik, piloriktitaugutigijaptingnik.

Ap. pin. 4, 12.

Ilûnatik Gûdib angersimaningit tâpsomane ahailaувut, tâpsomanelo Amenioûvut, Gûde ner-tortaukovlugo uvaptingnut. 2 Kor. 1. 20.

Kapitel V.

Atâta, Ernek, Anernerlo hailige.

Nellonarungnaititsinermik kanoêtomik Gûdib illing-
aniga pivlago Jêsuse Kristusemit pilaukitâ?

Nellonarungnainek Gûde Atâtaungmat, Er-
niôvlunelo, Anerniôvlunelo hailige Jêsuse Kri-
stusemit pilaukpavut,

Johannesib Gûdib Anerninga takkova (tingmia-
tut) Taubetut akkartok, Jêsusiblo kâganut

píjok. Ahâglo nippe killangmit okarpok:
Tagva Ernera nagliktara, tâмна kuviagivara.

Mat. 3, 16. 17.

Aileritse inukattigêksuillo tamaita ajoker-
toriantorsigik, baptilugillo Atâtab, Ernerub,
Annernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19.

Gûdib saimarligit ullapkoserligillo aglivallia-
jomik anerimajut, Gudib Atatab sivorngagut
issumasimaninganut, Annernerub ivsornaititsi-
ninganut, nalekovlugit serparsartaukovlugillo
Jesusib Kristusib aunganut. 1 Petr. 1, 2.

Kaujiticsinek: Gudib nellonarungnaitininga
tamædsa illagêktune okpertune taijauvok:
Ajokertutsemik Pingasolinek pivlugo.

A. Gûde Atâta.

1. Kanok Jêsusib Kristusib Gûde (nellonarung-
naitilaukaûk uvaptingnut) (—)?

Jêsusib Kristusib Gûde nellonarungnaiti-
laukpâ uvaptingnut atâtamitut, atâtaptitullo.

Atâtamik illitarksijokangilak, Ernerub kissime,
Ernerublo nellojungnaititsomajangita illitari-
vât. Mat. 11, 27.

Takpaungarniarpunga Atâtamnut, Atâtap-
singnullo, Gûdimnut Gûdipsingnullo.

Joh. 20, 17.

2. Sunamik Atâtab (nellojungnaitilaukpatigût) Ēr-nime tunergutauninganut (—)?

Ernetuame tunergutauninganut Atâtab nag-ligosungnerminik nellojungnaitilaukpâtigut.

Gûdib ernine aglât ivlerilaungilâ, tamaptale pivluta tunilaukpa; tâмна illagalugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût? Rôm. 8, 32.

Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnut sakersimavok, Gûdib Ernetuane tillilaung-mago nunamut, uvagut tâpsomuna inôkovluta.

1 Joh. 4, 9.

3. Kanok Atâtab okpertut Jêsuse Kristusemut piniarvigivagît?

Okpertut Jêsuse Kristusemut Atâtab illalior-pait kitorngaminut.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut Jêsuse Kristusemut. Gal. 3, 26.

Tâpsominga illaliortut ilûnaita pitsartunermik tunitsivigivait, kitorngaulerkovlugit Gûdemut, okpertut tâpsoma attinganut. Joh. 1, 12.

Kemmergotitse, kanok angijomik naglingner-mik Atâtab sakkijartitsivigilaungmatigut, Gu-dib kitornganginik taijaukongmattigut.

1 Joh. 3, 1.

4. Sunamik Gûdib kitorngangit manigorutiksak-arkât?

**Gûdib kittorngangit manigorutiksakarput
pattangaititsininganik timekut tarnekullo.**

Siarklernise tamaita tâpsomunga pitisigik, tâp-
somâ issumagitsainarmase. 1 Petr. 5, 7.

Kutsertâk magguk kênaujârsungmik attaut-
semik akkekarpangilâk? Ukkoa illangallonêt
nunamut kattangniangilak Atâtapse perkung-
ipago. Niakupsele nujangittauk tamaita kitti-
taumavut. Tamanna pivlugo erksiniarase;
kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

Mat. 10, 29 — 31.

Issumanerluktuksaungilase okarluselo: Sumik
nerrijomârpitâ? sumiglo immeromârpitâ? su-
mîglônêt anoraksakaromarpitâ? Makkoa ta-
maita nellojut pinasuarpait; Atâtapse killang-
mêtub kaujimavâse, tamakkoninga tamainik
pijariakarapse. Mat. 6, 31. 32 (v. 26 — 30.)

Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristu-
sib Atâtanga saimausermatigut anernelingnut
saimanartunut sunatuinarnut, killaub pinginik
illangiutitilluta Kristuseme. Efes. 1, 3.

B. Gûde Ernek.

1. Jêsus Kristuse Gûdib Ernerijanga sunauvâ?

**Jêsus Kristuse Gûdib Erninga nellâgut
Gûdiôvok. (Kap. 4, 4.)**

Pigiarnerme okausek ipok, okauserlo Gûdemêpok, Gûdelo okausiôjok. Joh. 1, 1.

Kristus Atâtanit uvinipkut pivok, tâмна та-mainut Gudiôvok, nertortaujok issokangitomut, Amen. Rôm. 9, 5.

Akkerartortaujungnangitomik angijôvok, Gûdemut okpernerub nellonarninga: Gûde sakki-jarsimavok uviningme. 1 Tim. 3, 16.

2. Suna (kiglīgiutsivâ) Gudiôninganik (—)?

Gudeôninganik kiglīgiutsivut Gûdetun illing-aningit piniarningillo.

Jêsuse Kristuse ikpeksak uvlomelo, issokangit-
tomullo tâmnatsainak. Ebr. 13, 8.

Mâнна kaujimavogut tamaita nellunginangne.
Joh. 16, 30. (2, 25. 21, 17.)

Atâtaga mâнна tikkilugo piniarpok, uvangalo
piniarivunga. Atâtab piniartanga Ernerub-
tauk mânnakut piniarutigiva. Joh. 5, 17. 19.

Pitat tamaita okautsemut pingortitauvut, tâp-
soma assiagullo pingortisimajokangilak pingor-
tisimajune. Joh. 1, 3.

3. Piuliklernerminut ajortullijunik Jêsuse Kristuse sunangorlaukâ?

Piuliklerninganut nàmaksitilauktanganut ak-
kuliôtigilerpavut.

Kristuseme piulijauviksakarpogut aunganut,
tamadsa ajornernit issumagijaujungnainermik.

Efes. 1. 7.

Inûb Erninga tikkisimangilak kivgartortau-
jomavlune, kivgartoriartorlunele, inôserminiglo
tunijivlune unuktut piulijiksangannut.

Mat. 20, 28.

Gûde atausiôvok atausiôgivok pijitsertok Gû-
demut inungnullo, tagva inuk Jêsuse Kristuse,
ingminik tunilauktok piulijiksaujomavlune
ilûnainut. 1 Tim. 2, 5. 6.

Gûdemut ullapirsarsimavogut Erningat tok-
kunganut. Rôm. 5, 10.

Gûdib, Kristusemèdlune, sillsaksûb inungit
ullapirsarlaufpait ingminut, ajorninginnit issu-
magijungnaerlugit, ullapirsainartomiglo illu-
mertiluta okâlakovâtigut. 2 Kor. 5, 19.

Jêsus Kristus ullapirsautauvok ajornivut piv-
lugit, ajornivulle kissetaungitut, sillaksoarmi-
ulletauk tamaitaksuit ajorningit pivlugit.

1 Joh. 2, 2.

Ahâk takka Gudib saugârsunga sillaksoarmiut
ajorninginnik nangmartok. Joh. 1, 29.

Kaujimatitse nunguniartomut Silberemut Gol-
demullonèt piulijaunginapse piusekullupsingnit

atâtanut adsiünipsingnit; Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâmma saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo - îdlune.

1 Petr. 1, 18. 19.

Taimaitomik ajokertuinerôjomik pijariakarpogut, ivsornaitomik, passijaksaungitomik, ajortokangitomik, ajortolingnit ingmigolingajomik, killangmillo kotsingnersamik; pijariakangitomik ajokertuinerôjutitut taipkotitunak uvlut tamaita tunijjariakakârlune tunergutinik ajornine nangminine pivlugit, kingorngane inuit ajorningit pivlugit; atausiarlune taimailiorlaungmat ingminik tunigame. Ebr. 7, 26. 27.

4. Jèsuse Kristuse sunaugivittigo Atâtamedlune?

Jèsuse Kristuse tuksiarutjigivavut Atâtame.

Ajortullijokarpat tuksiarutjekarpogut Atâtame Jèsuse Kristusemik idluartojomik. 1 Joh. 2, 1. Tâpsomuna Gûdemut pijut piulijungnarpait soraijunane; inôtsainarlarmelo tuksiarutivait.

Ebr. 7, 25. (Rôm. 8, 34.)

5. Pingortisimajut ilûnatik Jèsuse Kristuse (—) sunaugivatsuk (mânnâ)?

Jèsuse Kristuse Nalegarivavut.

Atausênarmik Nâlegakarpogut Jèsuse Kristusemik, tâpsomûna ilûnaksoatik pivut, uvagullo tâpsomunga. 1 Kor. 8, 6.

Tamana pivlugo Kristuse tokkovlunelo makki-nivok, amalo ômardlune, Nâlegaujomavlune tokkungajunullo inôjunullo. Rôm. 14, 9.

Jêsusib attingane sêrkut ilûnatik sêrkortortuk-sauvut killangmêtullo nunamêtullo, nunab attânêtullo. Okallo ilûnatik nellonaisaijuksauvut Jêsusë Kristusemik Nâlegaujomik Gûdib Atâtab nertornautinganut.

Fil. 2, 10. 11.

Tâpsoma tamaita tokkotigilaukpait, inôjut kingorngagut nangminermingnik inôniarkonagit, tâpsomungale pivlugit tokkolauktomut, mak-kisimangmijomullo. 2 Kor. 5, 15.

C. Gûde Anernek hailige.

1. Anernek hailige sunauvâ?

Anernek hailige nellâgut Gûdiôvok Atâtalo, Ernerlo illagilugik.

Aileritse inukattigêksuillo tamaita ajokertoriar-torsigik, baptilugillo Atâtab, Ernerub, Aner-nerublo hailigiub attinganut. Mat. 28, 19.

(Mat. 3, 16. 17.)

Pêtrusib Ananiase okautivâ: Sôg Sâtanasib ômatit illumertipaùk, Anernek ajunginek sæglokidlarangnê? Inungnik sæglokitsingilatit, Gûdemigle. Ap, pin. 5, 3. 4.

Gûdib iglogingmasse kaujimangilasê, Gûdiblo Anerningat innigingmasê?

1 Kor. 3, 16.

2. Suna (—) nellonarungnaititsivâ (Gudiông-anik)?

Gudiônganik nellonarungnaititsivut illing-
aningit piniarningillo Gûdetut.

Anernerub kiglisiniarpait tamaita Gudiôngerub ittiningittauk aglât. Inuit nelliat kaujimavâ inûb illuanêtomik, inûb anerninga tâpsoma illuanêtok kissimê? Taimâktauk kaujimajokan-
ginivok Gûdib illuanêtomik, Gudib Anerninga kissime. 1 Kor. 2, 10. 11.

Tamakkoale tamaita Anernerub tâpsoma attausitôjub piniarpait, issumamíniglo ilûnaita attunit illangiutitipait nangmineriaksanganik.
1 Kor. 12, 11 (v. 8 — 10.)

3. Anernek hailige kanoêtomik (—) piniarne-
arkâ (ajortullijune)?

Anernek hailige okpertitsijôvok inungnik Jêsusemut okautsinut tussarnertunut.

Manigoijuble Anernerub ajunginerub, Atâtama tillijomârtangat attimne, tâpsoma ajokertorni-
arpâse tamainik, erkaitiluselo tamaínik okau-
serilauktamnik ilipsingnut.

Joh. 14, 26.

Manigoijok tikkikune sillaksoarmiut tukkisitiniarpait ajornermik, idluarnermiglo, erkartuinnermiglo. Ajornek pivlugo okperlaungimata uvamnut; idluarnerle pivlugo Atâtamut ainiarama, takkoniarungnairupsingalo; erkartuinek pivlugo, sillaksûb tamattoma attaniga erkartortaungmat. Joh. 16, 8 — 11.

Nelliallonêt Jêsuse Nalekamik taisijungnangilak Aernererub ajunginerub pitingipago.

1 Kor. 12, 3.

4. Kanok okpertut piniarvigivagît?

Okpertut innigivait, ajokertoromavlugit, tessiorlugillo manigorlugillo.

Kaujimangilasê timise Aernererub ajunginerub illupsingnêtub iglogingmagit? 1 Kor. 6, 19.

Miksekârnerub anerningat, miksekârnernut tamainut tessiorniarpâse. Joh. 16, 13.

Ilûnatik Gûdib Anerningat tessiortangit, Gûdib kittorngarivait. Rôm. 8, 14.

Atâta tuksiarvigijomavara manigoijomik assimnik tunitsiviokovluse, illipsingnêtsainarkovlugo issokangitomut: Miksekârnerub anerninga sillaksoarmiut pijungnangitangat, takkunginamitsuk illitaringinamitsuglo. Ilipsele illitarivase, illagitsainarmase ilipsingnênarmallo. Joh. 14, 16, 17.

Sangêniptingne Anernerub ikajorpâtigut. Tuksiarnermik kanok nâmaktomik nellogapta; Anerneruble nangminek tuksiarutivâtigut anersaumijunut okautaujungnangitunut.

Rôm. 8, 26.

5. Kanok pijokarkâ tussânginermut nippinganîk?

Anernek hailige kiksartitauvok, nippinganik tussângikupta.

Gûdib anerninga ajunginek kiksartiniasiuk, nakkititsiviðmajapsingnik uvlormut piulijauviksamut. Efes. 4, 30.

INGMIGOLINGAJUT AIPANGIT.

Piulijaunerub nangminerijauninga.

Kapitel VI.

Apkosinek piloringnermut, okpernermut Jêsuse Kristusemut.

---

1. Suna Gûdib pijomajanga inuit piloriktitauning-inût?

Gûde pijomavok inuit okperkovlugit Jêsemut, okpernermullo tâpsomunga inôsekarkovlugit nungusuitomik.

Tamadsa tâpsoma tillijima pijomajanga, Erninganik takkojok okpervigilugolo, inôsekarkovlugò nungusuitomik. Joh. 6, 40.

Okpertok baptitaujorlo piulijaujomârpok; okpingitorle erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16.

2. Okpernek kanok pigialerkâ?

Okpernek okàlanermit okautsinik tussarner-tunik pivok.

Nâleka attinga tailugo tuksiartut piulijauniar-

put. Kanorle okpervigingitatiek tuksiarvigina-jarpatsûk? Kanorle tussaumalaungitatiek okperviginajarpatsûk? Kanorle (—) tussarajarkât (okautsaungikunik)? Okpernek tagva okâlanermit pivok, okâlanerle Gûdib okausinginit.

Rôm. 10, 13. 14. 17.

Kristusib okausingit tussarnertut pitsartuniô-vut Gûdemit, piloriktilugit ilûnaita tâpkoninga okpertut. Rôm. 1, 16.

3. Okalanek okautsinik tussarnertunik sunamîk sullikârkâ?

Okâlanekut okautsinik tussarnertunik illi-tarksititauvogut ajulidlartomik illinganiptingnik ajorniptingniglo, Anernek hailige akkerartungikuptigo.

Jerûsalem, Jerûsalem (inuit pivait) nellautai-junik tokkotsijotit, illingnullo tillijat ujarkanut millorangne! kittorngattit kattititsomakattalauraloartakka, sôrlo arnaungub piarkane kattitimagit esarkominut; pijomalaungitosele.

Mat. 23, 37. (Ap. pin. 7, 51. Kap. 13, 46.
2 Kor. 2, 15. 16.)

Tamannale tussaramitsuk, kibliktaulerput ômatimikut. Ap. pin. 2, 37.

Uvanga inukullôjunga, kia piuliniarpânga tok-kub tamattoma timinganît? Rôm. 7, 24.

4. Sunamik illitarksinek tamanna illakarkâ?

Illitarksinek tamana illakarpok kakkialer-
nermik, tussunermiglo ajortunit issumagijaujung-
nainermik. (Kakkialerneq, ablatsimajunik issu-
makarneq.)

Kakkialerneq Gûdemit pijok kakkialertitsivok
pilingnermut, tamattominga inuk kakkialing-
ilak; kiksarnerle nunab pingit pivlugit tokko-
titsivok. 2 Kor. 7, 10.

Gûde nâpkigilaunga pitsiarnit pivlugo, ajor-
nikkalo pêjarkit napkigosungnit angijoksoak
pivlugo. Idluitullimanerale illitarilerpara, ajor-
tullimaneralo sâmnêtsainarpok, iliugnut kis-
siane ajortullilaukpunga, idluitullilarmalo
sângne. Img. 51, 3. 5. 6.

Tunergutit Gûdib kuviagijangit imaiput: aner-
nermik kapiasuktomik, ômamiglo kapiasukto-
mik serkomisimajomiglo, Gûde nachoniangila-
tit. Img. 51, 19.

5. Sunamik sulle kakkialerneq malliktekarckâ?

Kakkialerneq malliktekarckok okpernermik,
imaipok: kaujimatsiarmaringnermik Jêsuse sil-
laksoarmiut piulijigituinangimatsuk, uvangaletauk
piulijigigapko, uvamnuttauk kaitsijok issumagijau-
jungnainermik ajortunit, aune tokkonelo pivlugik.

Okpernek tættekarniðvok tunganartomik neriu-
gijaksanut, kollarnangitorlo tækkuksaungitunut.

Ebr. 11, 1.

Sôrlo Môsesib kuglugiangôjartok nappauti-
laungmago inukangitome, taimâktauk Inûb Er-
ninga napautsaujariakarpok; ilûnatik okpertut
tâpsomunga assiðkonnagit, nungusuitomigle in-
nôgutekarkovlugit. Joh. 3, 14. 15.

Sumik piniartuksauvik piloriktitaukovlungâ?
Nalekamut Jêsusemut Kristusemut okperit,
tagva piloriktitauniarpotit iglomiokattitillo.

Ap. pin. 16, 30. 31.

Nâlegak erkaringa nâlegauvingnut tikkiku-
vit! — Ahamarik okaupagit: uvlome aiparilâr-
pagit Paradîseme. Luk. 23, 42. 43.

Akkekangitomik idluarsititaulerpogut, tâpsoma
saimarsautanut, piuliklernermet Kristusib Jê-
susib pijanganut; tâmna Gudib sakkertilaukpâ
saimauserviðkovlugo okpernermut tâpsoma
aunganut, idluarnek sângmine nâmagijaujok
nellonaeromavlugo issunagijungnaeramigit
ajornerit, Rôm. 3, 24. 25.

6. Sunamîk (piksarsivitâ) okpernermut (—)?

Okpernermut piksarsivogut idluarnermik
Gûdib sângane nâmagijaujomik, ullapirsaumiglo
tâpsomunga.

Piniarnernut pingitok ajortullijunigle idluar-
titsijomullo okperune, tâpsoma okpernine idlu-
arsijutiginiarpâ. Rôm. 4, 5.

Mânnale okpernermut idluarsititaulerapta,
Gûdemut ullapirsautekarpogut Nâlegaptigut
Jêsuse Kristusekut. Rôm. 5, 1.

Gûdib nâlegauvinga nerriniònanelo immer-
niôngilak, idluarneôvorle, ullapirsauteôlarmelo
kuviasungneôlunelo Anernerme ajunginerme.

Rôm. 14, 17.

7. Okpernermut (Sunanglerkitâ) (—)?

Okpernermut kitorngangorpogut Gûdemut,
kingormgujijuksangorlutalo inôtsemik nâksaung-
itomik.

Anernerub anernivut kaujitipait kitorngau-
gapta Gûdemut. Kitorngauguptale kingorm-
gujijuksaugivoguttauk, imaipok, Gûdemik
kingormgujîluta Kristuselo kingormgujikat-
tigalugo. Rôm. 8, 16. 17.

Erninganut okpertok, inôsekarpok nungusuïto-
mik, Erninganut okpingitub inôsek takkoni-
angila, Gûdib ningausingalle kollangiangi-
narpâ. Joh. 3, 36.

8. Inûb ablatsangorninga illumigut sunauvâ?

Inûb ablatsangorninga illumigut (sâlernek,

ubvalo utternek Gudemut), pigiarniôvok inôtse-
mut nutâmut Kristuseme.

Tillivagit innukattigênut, ijingit uititaulerkov-
lugit, tâktomit sârkovlugit kaumajomut, Sâta-
nasiblo pitsartuninganit Gûdemut, ajorninginit
issumagijaujungnainermik pititaukovlugit,
kingormgujaksamiglo pekarkattigekovlugit
ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.

Ap. pin. 26, 17. 18.

Ahamarik, ahamarik okaupagit: Nutâmik er-
niangôngitub, Gûdib nalegauvinga takkojung-
nangila. Joh. 3. 3. (Tit. 3, 5.)

Kristusemêtokarpot, tàmna nutangortitauvok;
pitokak itsungnaerpok, ahâk ilûnatik nutâng-
orsimavut. 2 Kor. 5, 17.

Inôvunga uvangaungitorle, Kristusele inôvok
illumne. Mânnale uviningme inônimmik, ta-
mattominga inôvunga okpernerme Gûdib er-
ninganut, nagliktimnut, ingminiglo tunijomut
pivlunga. Gal. 2, 20.

9. Inûb sâlerninga kia piniarnerivaûk?

Inûb sâlernine nangminek piniarneringi-
lâ, Gûdible nâpkigosungningat piniarnerivâ.

Igvit sâtilaunga, tagva sâtitauniarpunga: ig-
ville Nâlegak Gûdigigapkit. Jer. 31, 18.

Uvamnut tikkitokarungnangilak, kissiane Atatab tillijima amuar pago. Joh. 6, 44. (v. 65.)

Saimanermut piulijaumavose okpernermut; ilipsingnik taimaingilase, Gûdible tunergutâ tamanna. Efes. 2, 8.

Kristuseme makkisimavose okpernermut Gûdib pititsininganut, (Jêsusemik) tokkungajunit tupaktitsilauktomut. Kol. 2, 12. — (Mat. 16, 17. Ap. pin. 16, 14. Gal. 1, 15. 16.

Kapitel VII.

Okpernerub paungangit, ubvalo ivsornailinek.

1. Kanok (illingavât) Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut (—)?

Ilûnatik Jêsusemut Kristusemut okpertungolerlauktut, okperneku mattomûna ivsornaititaumayut aunganut.

Ubvarsimavose ivsornaititaumaluselo idluarsititaumavose, Nâleka b Jêsusib attinganut, Gûdiptalo anerninganut. 1 Kor. 6, 11.

Kristusib aungat issumavut epkêjarpait piniarnernit tokkonartunit, Gûde ômartok kivgartorlugo. Ebr. 9, 14.

2. Sumîk Gûde (pijomavâ) okpertunit (—)?

Gûde pijomavok okpernerme ômartome piniarnilingme ivsornailinermik pinasuadlarkovluta.

Gûdib pijomajanga imaipok ivsornaikovluse.

1 Tess. 4, 3.

Tâmnale ivsornaitoksôngmet ilipsingnik kaikojijok malliklugo, ilipsetauk ivsornaititse arvertarnipsingne tamaine. 1 Petr. 1, 15.

Ivsornainermik pinasuaritse, tâpsominga pinasuangitut Nâlegak takkoniatsenginamitsuk.

Ebr. 12, 14.

Piloridlarput ivsornaitunik ômatigit, Gûde takkojomaramitsuk. Mat. 5, 8.

Jêsuse Kristuseme okpernek naglingnekut piniarnilik kissime nâmagijauvok. Gal. 5, 6.

Sôrlo time tokkungangmat anernekangikune taimâktauk okpernek tokkungagivok ajungitullinermik illakangikune. Jak. 2, 26.

(Luk. 1, 74. 75. 2 Petr. 1, 3 — 7.)

3. Ivsornailinek kanok illingavâ?

Ivsornailinek imâk illingavok: ajortunnit

epkêjartaujomavluta, imaipok: attaniotiviôjomaer-
luta tâpkonunga, ajungitunelo tamaine aglisik-
luta pivalliajomavlutalo.

Kristusib nangminek ajornivut timiminut pi-
tipait kejungmut, ajortullinermik tokkungaler-
kovluta, idluarneq inôniarvigilugo; tâpsoma
ikkinginnut inûlijauvose. 1 Pêtr. 2, 24.

Jêsuse Kristuse ingminik tunilaukpok piv-
luta, piulijomavluta idluitunit tamainit, ivsor-
naititsivlunelo nangminek inukotiksaminik,
attaruilijunik piniarnernut ajungitunut.

Tit. 2, 14. (v. 11. 12.)

Taimaitomik angersimanekarapta nagliktakka,
epkêjarniarta uvingub tarniblo sujungninginit
tamainit, nâmaksivallialutalo ivsornainermik
Gûde sivôragilugo. 2 Kor. 7, 1.

Ajornek attaniotitailitisiuk timipsingne tok-
kojuksame ikliguninga mallitsennago.

Rôm. 6, 12.

Kristusib inukotingita uvinitik ikligunerit
kajungilarnerillo illaliudlugit pitipait seninga-
jolingmut. Gal. 5, 24.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautâne,
illitarijauninganelo aglisivalliatitse.

2 Petr. 3, 18,

Nelliat taimaitomik nerriugíjaksakartok támna
ivsornailiniarpok, sòrlo támna ivsornaimat.

1 Joh. 3, 3. (Efes. 5, 25 — 27.)

4. Suna pivlugo tamanna pijariakarkâ?

Okpertuttauk sulle ajornekarmatta, ajorni-
lingmiglo inôsekarmata naggatiksamingnut tikki-
lutik.

Okarupta: ajortokangilagut, uvaptingnik nang-
minek uivèrivogut, miksekârnerlo uvapting-
nèngilak. 1 Joh. 1, 8.

Ajornerit allarlavut uvaptingnut nippingat-
sainartut erkinautigijavullo. Ebr. 12, 1.

**5. Suna (agvianarkâ) okpertunut ivsornailiner-
me (—)?**

Sâtanasib, sillaksoarmiullo ôktorlungningit
agviarutigivait ivsornailinermingne. (Kap. 2, 5.)

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksùb
pinginiglônèt. Sillaksoarmik nagligosuktokar-
pat Atâtab naglingninga tâpsomanèngilak. Sil-
laksoarmêtut tamaita, uvingub ikliguningit,
ijib allianingit, pimariuternerillo, Atâtamit
pingimata, sillaksoarmille pivut.

1 Joh. 2, 15. 16.

Gùdemit erniangòjok ajortullingilak; Gùde-
mille erniangòjok ingminik udsertorpok, ajor-
tublo (Sâtanasib) aktorniangila. 1 Joh. 5, 18.

Sillatuniaritse udsertorluselo; akkerartortise Sâtanase arvertangmat Loevetut nipliâjoksoatut, êjaksarsiorlune nellianik. Tâmma okpernermut akkerartorsiuk sòngoluse.

1 Petr. 5, 8. 9.

Gûdib saputsiniksanga attiniarsiuk, Sâtanasib pingitsertorlune uivêriklerninginnut sòngokovluse. Uviningmut aungmullo sorsungnianginapta attaniviksoarnulle pitsartujoksoarnullo sillaksûb attanninginnut, sillaksûb mattoma tâktoningane attanniotijunut, anernernut ajortunut killaub attânetunut. Efes. 6, 11. 12.

6. Ivsornailinek kia piniarnerivaûk?

Ivsornailinek tamanna pitsartunipta nangminerijapta piniarneringilâ. Gûdible saimaningat.

Piginanga piniarungnangilase sumik.

Joh. 15, 5.

Gudiôvok pititsijok illupsingne pijomanermiglo nâmaksititsinermiglo idluarijaminut. Fil. 2, 13.

(1 Tess. 5, 23. 24.)

Ajungitulliamik pigiarlauktub illupsingne, tâpsomatauk nâmaksitiniaríva Jêsusib Kristusib uvlungat nelliutininganut. Fil. 1, 6.

Jêsuse Kristuse Gûdemut illingatitaumavok illisimajutiksaptingnut, idluarsijutiksaptingnullo, ivsornaijutiksaptingnullo, piulijaujutiksaptingnullo. 1 Kor. 1, 30. (Gal. 6, 14.)

Uvanga napârtôvunga Wainelîksak idluartok, Atâtagalo Wainelîksamik perorsêviliortôvok. Akkerkut ilûnaita uvamnêtut paungakarpaktut piungininginnik pêjaiviginiarpait, paungakarnersaukovlugit. Joh. 15, 1. 2.

7. Kanok kissiane ivsornailinermik pinasuarung-narkitâ?

Tuksiarnermut pijârnermullo kissiane, aipakarasuatsainarnermullo Piulijiptingnik, ivsornailinek akpaliutivigijungnarpavut.

Issumamigut nangerasugijok kammalerle ochoniarkonnago. 1 Kor. 10, 12.

Pigârluselo tuksiaritse ôktorlungnartomut pekonase. Anernek pijomagaloarpok, uvinigle sangêpok. Mat. 26, 41.

Illumnêtsainaritse, uvangalo illupsingnêdlunga. Sôrlo akkerok paungakarungnangimat ingminik, Wainelîksab napârtunganêtsainangikune: taimainivosetauk illumnêtsainangikupse. Uvanga Wainelîksab napârtôvunga, ilipse akkerôvose. Uvamnêtsainartok, uvangalo tâpsomânêdlunga paungakarniarpok unuktunik.

Joh. 15, 4. 5.

Kapitel VIII.

(Kapitelib sivorliub malliktingit.)

**Inôsek naglingnerme, mallingner-
lônêt Gûdib perkojanginnik.**

1. Ivsornailinerub piginasuartanga sunauvâ?

Ivsornailinerub piginasuartanga arvertar-
niòvok Gûdib perkojanganne, Jêsusib Kristusib
igsagaksakartitsilaungninga malliklugo.

Tamanna kaujijutigivavut illitarigaptigo, per-
kojangit nâlekuptigik. 1 Joh. 2. 3.

Ilûnase issumakaritse Jêsusib Kristusib issu-
makarningatut. Fil. 2, 5.

Tâpsomanêtsainarlune okartok, arvertartuksau-
givok, sôrlo tâmna (Jêsuse) arvertarlaungmat.

1 Joh. 2, 6.

Pijomajara piniarutigingilara, Atâtable pijo-
majanga tillijima. Joh. 5, 30.

(Perkojat tellimaujortut, 2 Mos. 20.)

2. Kanok Gûdib perkojangit tamaita illagêktitau- mavât?

Gûdib perkojangit tamaita illagêktitaumavut

perkojame pijariakortonerpaujome: naglingnermik
Gûdemik inukattiptioniglo.

Gûdingnik Nâlegarnik nagliktuksauvotit ôma-
tingnut tamânut, tarningnullo tamânut, issu-
mangnullo tamainut. Tamanna pijariakarne-
rôjok angnerlo perkojak. Aipangale tâpso-
tunakîpok: Inukattingnik iliktut nagliktuk-
sauvotit. Perkojangnut ukkungnunga mag-
gungnut perkojat ilûnatik illagêkput nellautai-
jullo aglangit. Mat. 22, 37 — 40.

(Mark. 12, 30. 31.)

Perkojat nellonaititangit angnerpâk imaipok:
Naglingnek ômanut ivsornaitomut, issuma-
mullo passijaksaungitomut, okpernermullo tak-
komorjuitomut. 1 Tim. 1, 5.

A. Naglingnek Gûdemik Pinlijiptingnik.

1. Naglingnivut Gûdemik nakît pivâ?

Naglingnivut Gûdemik okpernermit pivok,
imaipok: illitarksinermit Gûdib naglingninganik,
Kristuse Jêsusemêtomik.

Naglingnek tamadsa, uvagut Gûde nagligigap-
tigoungitok, tâpsomale nagligingmatigut, Er-
ninelo tillilaungmago ullapirsautaukovlugo ajor-
nivut pivlugit. 1 Joh. 4, 10.

Nagligilavut, tâpsoma naglikârmatigut.

1 Joh. 4, 19.

Gûdib naglingninga kovijaumavok ômatipting-
nut Anernermut ajunginermut. Rôm. 5, 5.

2. Naglingnek Gûdemik kikune nagvartaungilâk?

Naglingnek Gûdemik sillaksoarmik nagligo-
suktunêngilak.

Sillaksoarmik nagligosungniarase, sillaksûb
pinginiglônêt. Sillaksoarmik nagligosuktokar-
pat, Atâtab naglingninga tâpsomanêngilak.

1 Joh. 2, 15.

Uvingub issumanga ômisungniôvok Gûdemik.

Rôm. 8, 7.

Angajokângnut maggungnut kivgartortokarung-
nangilak; aipa ômigilârpâlônêt, aipa nagligi-
lugo; ubvalo aipa ungagilârpâ, aipanga nachog-
ilugo. Gûdelo nunab pingillo atautsekut kiv-
gartorlugit sapperpose. Mat. 6, 24.

3. Sunamik naglingnek Gûdemik illakarpalliavâ?

Naglingnek Gûdemik illakarpalliavok, kuvia-
sungnermik Nâlekame soraerungnangitomik.

Takkojomagivapse, ômatiselo kувiasudlarniar-
put, kувiasungnipsingniglo aksarniktokartuk-
saungilak ilipsingnit. Joh. 16, 22.

Kувiasutsainaritse Nâlekame, amalo okar-
punga, kувiasugitse. Fil. 4, 4.

Kuvasutsainaritse. 1 Tess. 5, 16.

Kuvasukpunga Nâlekame, tarnigalo serrivok
Gûdimne. Jes. 61, 10. (Img. 84, 3.)

4. Naglingnek Gûdemik kanok sakkijartitauvâ?

Sivorlermik: Naglingnek Gûdemik sakki-
jartitauvok arvertarnermut nâlengnerme sivôra-
nermelo Nalekamik.

Illagêllo sôngosivalliavut, Nâlegarlo nâleklugo
inôvut. Ap. pin. 9, 31. (Img. 111, 10.)

Nâmaksivallialerta ivsornainermik sivôranerme
Gûdemik. 2 Kor. 7, 1.

Atâta nipliâvigigapsiuk, tâмна inungnik adsi-
gêngititsinane erkartuijok, ilûnatik piniarning-
innut, tagva arvertaritse koksasukluse nuna-
mênipsingne; kaujimavluselo nunguniartomut
Silberemut Goldemullonêt piulijaunginapse
piusekullupsingnit atâtanut adsiûnipsingnit,
Kristusible aunganut erdlingnartomut, tâмна
saugârsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-
idlune. 1 Petr, 1, 17. 18. 19.

Josef okarpok: Kanok uvanga taimâk ang-
itigijomik idluitulliartuksauvîk ajortullilunga
Gûdemut. 1 Môs. 39, 9.

Nâlenginek ajorniôvok angakoniarnermik, ak-
kerartornerlo Gûdekarniôvok Gûdib assing-

innik, kivgartorniôlarmelo Gûdingoanik.

1 Sam. 15, 23.

Gûdemut naglingnek tamadsa, perkojangit mallikaptigik; perkojangillo ajornangilat.

1 Joh. 5, 3.

Gûde nâlengnarnersauvok inungnit.

Ap. pin. 5, 29.

Perkojakka mallikupsigik, naglingninnêtsainarpose, sôrlo uvanga Atâtama perkojangit mallikapkit, naglingninganêtsainarlungalo.

Joh. 15, 10.

5. Aipanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kujalinermt okausiptigut piniarniptigullo, tunnergutingit tamaita pivlugit.

Tamainik kujalititse: tamadsa Gûdib pijomajanga ilipsingnut Kristuse Jêsuseme.

1 Tess. 5, 18.

Tamaita kujalijutiginiarsigik soraerased Gûdemut Atâtamullo, Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane. Efes. 5, 20. (Luk. 17, 11 — 19.)

Tamaita piniarnise, okarangapselônêt pinirangapselonêt, ilûnaita piniarsigik Nâleka Jêsusib attingane, kujaliluselo Gûdemut Atâtamullo tâpsomûna. Kol. 3, 17.

6. Pingajuangnik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok sokko-sijuitomik taettekarnermut tâpsominga, angerner-mullo pijomajanganik kapianartokarninganetauk.

Tâpsoma Ernine nangminine aglât ivlerilaung-ilâ, tamaptale pivluta tunilaukpa; tâmna illa-galugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût?

Rôm. 8, 32.

Tættekarnise eginasiuk, angijomik akkilertau-jomârmet tamanna. Ebr. 10, 35.

(Jer. 17, 5 — 8.)

Apkutiksarnik Nalekamut perkojilerit, neriugilugolo, tâmna idluartomik illingatitsiniarpok.

Img. 37, 5.

Igvit kinauvît, Gûdemut akkerartoromagavît? sennajak sennajiminut okaraloarkâ: Sôg taimâk sennavingâ? Rôm. 9, 20.

(Jer. oggu. 3, 39.)

Atâtâk, ajornangilâk ermgusiârsuk una pèrkov-lugo uvamnit? kissiane imerupko; taimâk pijomajat pile. Mat. 26, 42.

7. Sittamanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nellâgôrnermut perkojaumanerminut, ômaringner-mullo sullijaksanut, siarklinginermut nerkiksat pivlugit, torkoinginermullo.

Pimaklertok sillatovlune nertornartok pijari-
akortovok. Luk. 12, 42.

Pimaklertit assianik nautsertortaungilat, nellâ-
gôrlutik naipitauvlutik kissiane. 1 Kor. 4, 2.

Pinialeritse issumapsigut innilangaluse, pin-
niaraksaselo piniarlugit, aggapsingnullo sena-
niarluse pititse, taimâk perkolaurapse; illu-
sitsiarikluse arvertarkovluse illagingitapsingnut
taipkoa illangallônêt attoriakarvigikonago.

1 Tess. 4, 11. 12.

Sullijomangitok nerrijuksaunginivok.

2 Tess. 3, 10.

Siarklernise tamaita tapsomunga pitisigik,
tapsoma issumagitsainarmasse. 1 Petr. 5, 7.

(Mat. 6, 25. 33. 34.)

Akluitsomanermik udsertoritse, perkutevak-
soakarnek inûb innogutigingimago. Luk. 12, 15.

(Mat. 13, 22.)

Iliornise torkuinnermut illingangilit, pitakar-
nerit tamâne nâmagisigik. Nangminek oka-
laungmat: kemangniatsengilagit allarniarnar-
lônêt. Ebr. 13, 5. (Luk. 21, 34.)

Piksakautiôvok angijomik, Gûde ungagilugo,
nâmagilugolo tunergutâ. Ittertitsinginapta
sumik sillamut, taimaimat, annititsijungnang-

iniarivogut sumik, nellonangilak. Nerkiksaka-ruptale anorakarlutalo nâmagilavut. Akluit-somajulle, ôktorlungnartomut nikanullo kattangniarput, unuktunullo sillainartunut as-serornartunullo kajungilârnernut, taimaitut inuit kivitipait kapianartovingmut erkartortauvlutik; torkuinek amangôngmat ajortunut tamainut.

1 Tim. 6, 6 — 10.

8. Tellimanganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok nâmatuinartomik nerrinermut imernermullo, ikliguktailinermullo issumakut, okautsekut, piniarne-kullo.

Kaujimangilase timise Anernerub ajunginerub illupsingnê tub iglogingmagit? tâmna Gudemit pijasse nangmineringitasselo. Akkitûjôtuamut pissiangomagapse: taimaimat Gûde nertorsiuk timipsigullo tarnipsigullo, tamakkoa Gûdib perkutigingmagit. 1 Kor. 6, 19. 20.

Udsertoritse ômatise okumailerkonagit nerri-tûnermut immertûnermullo. Luk. 21. 34.

Nangminek ivsornaitsainarit. 1 Tim. 5, 22.

Ajornek attanerinasuik timipsigut tokkojuksatigut, ikliguninga nâletsennago.

Rôm. 6, 12.

9. 6inganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok kigligiutsinermut sivôrajuitomut Jêsusib attinganik, mitautigijaunerme unangmijaunermelotauk.

Piloridlarpose, inuit suadlarpase uvanga pivlunga, unangmikpaselo sunatuinarniglo okarnerlugvigikpase, sæglolutik. Alliatitse sivôranaraselo akkilertautsiaromârapse killangme.

Mat. 5, 11. 12. (Luk. 6, 22. 23.)

Kuviasugitse Kristuse kapiasuktituakattigigapsiuk; ânanauningat sakkeromârviane kuviasutekarkovlusetauk serriniarluse.

1 Petr. 4, 13. (vers. 14. Rôm. 8, 17. Ebr. 12, 1. 2. Ap. pin. 5, 41.)

Uvammik okausilik inungnut, okautigijomavara Atâtamnut killangmêtomut. Uvamniglo missiutilik inungnut, missiutigijomavaratauk Atâtamnut killangmêtomut. Mat. 10, 32. 33.

(Mark. 8, 38.)

10. 7inganik:

Naglingnek Gûdemik sakkijartitauvok tuksiarnermut katsungaitomut, kittorngatullo îdlune Gûdemut, Jêsusib attingane.

Kannerma okausingit idluarikit ômatimalo unipkausinga illingnut, Nâlegak serngnigijiga piulijigalo. Img. 19, 15.

Tuksiaritse, tunitsivioniarpose tagva; kenne-
ritse nennisiniarpose tagva; avilortaritse up-
kuêrutsauniarpose tagva. Mat. 7, 7.

Katsungaitomik tuksiaritse! Rôm. 12, 12.
(Luk. 18. 1 — 8; 11, 5 — 13.)

Soraerace tuksiaritse! 1 Tessal. 5, 17.

Sumik tuksiarniarupse attimne piniarutitsijo-
mavunga, Atâta nertortaukovlugo Ernermigut.
Joh. 14, 13. (Joh. 15, 7; 16, 23. 24.)

Magguk akkunapsingne nuname illagêkunik
sumiglonêt tuksiaromavlutik, pijomajatik pi-
lârpâk Atâtamnit killangmêtomit.

Mat. 18, 19.

Nâlekab tuksiarninga; ubvalo: Atâtavut kil-
langme malliktingillo. Mat. 6, 9 — 13.

Luk. 11, 2 — 4.

B. Naglingnek inukatiptingnik.

1. Sumut (sakkijartitauvâ) naglingnek innukat-
temik (—)?

Naglingnek innukattermik sakkijartitauvok
naglingnermut Gûdemik Piulijiptingnik, tunga-
nekattigivâlo. (A. 1.)

Nelliat Jêsuse Kristuseôjomik okpertok, Gûde-

mit erniangôvok. Tâpsomingalo ernijomik nagligosuktub, tâpsomangattauk erniangôjok nagligivâ. 1 Joh. 5, 1.

Naglingnartose, Gûdib taimâk naglingmattigut, uvaguttauk nagliktigêktuksaugivogut.

1 Joh. 4, 11.

Mattominga perkojakarpogut tapsomangat, Gûdemik nagligosuktub katangutinetauk nagligijaksaringmago. 1 Joh. 4, 21.

Perkojat tamaita nâmaksititauvut okautsemut atautsemut, mattomunga: Inukattit iliktut nagligiuk. Gal. 5, 14.

2. Naglingnek inukattimik sumik illumajivâ?

Naglingnek innukattimik illumajivok naglingnermik katangutimik, ubvalo okpertut nagliktigêngningannik, naglingnermiglo ilûnainik.

Atautsemik ajokertortekarpose Kristusemik; ilipsele ilûnase katangutigêkpose.

Mat. 23, 8.

Perkojaktârmik tunitsivigivapse nagliktigêkovluse, sôrlo nagligilaurapse, nagliktigêlerkovlusetauk. Tamattomunga ilûnatik illitarksi-niarput illiniartigigapse nagliktigêkupse.

Joh. 13, 34. 35.

(Ebr. 13, 1. 1 Joh. 3, 16.)

Sakkijartitsileritse nâlengnermut Gûdemik,
naglingnermik katangutemik, naglingnermullo
katangutemik nagligosungnermik ilûnainik.

2 Pêtr. 1, 7.

NâleKab aglisitilise, pivalliatilise lo naglik-
tigêngnerme ilipsingnut ilûnainullo.

1 Tess. 3, 12. (Luk. 10, 29 — 37.)

Omigijise nagligisigik; ilipsingnut okauserluk-
tut saimartisigik; ilipsingnik ômisuktut ajung-
ituliviginiarsigik; ilipsingnik kiksartitsijut
unangmiklertullo tuksiarutisigik. Mat. 5, 44.

(Luk. 23, 34. Ap. pin. 7, 59.)

3. Sunamut naglingnek inukattermik sakkijartitauvâ? Sivorlermik:

Naglingnek inukattermik sakkijartitauvok
pinasuarnernut assivut kajungersarnartomik
igsagaksakartilugit arvertarniptingnut.

Nenergoase kaumatisiuk inungnut, ajungituli-
nipsingnik takkokovlugit, Atâtaselo killang-
mêtok nertortaukovlugo.

Mat. 5, 16.

Ajungitomik arvertaritse nellojut akkorngane,
ilipsingnik terliakataijut idiuitullinerarluse,
ajungitulliarnipsingnik takkokovlugit, Gûde-
miglo nertordlerkovlugit.

1 Pêtr. 2, 12.

Sinaungajutauniarase Jûdinullônêt, Grichinul-
lônêt, Gûdib illagêktitanginullônêt.

1 Kor. 10, 32. (Mat. 18, 7.)

4. Aipanganik:

Naglingnek inukatemik sakkijartitauvok
nellâgôrasuarnermut idluartulinasuarnermullo.

Sæglonek iperarlugo, miksekârnermik okause-
karitse, ilûnase ingmikôrluse inukatipsingnut;
avataukattigêkaptâ. Efes. 4, 25.

Okausetuinarnut, okatuinarmullônêt naglikti-
gêktailita, piniarnermulle miksekârnermullo
pita! 1 Joh. 3, 18.

Terliarkatainiarase illapsingnik, katangutikka.
Jak. 4, 11. (Kol. 3, 9.)

Naglingnerub inukatine idluítulivigingilâ.
Rôm. 13, 10. (Kap. 13, 8. 9.)

Kapianamêk perkutiminik unuksivalliatitsijok
perkutigingitaminut! Kanok akkunêrtigijomik
taimainiarkâ? Habak. 2, 6.

Tiglilauktok tigligungnaerle, sennalunele pile
aggangminut, ajungitomik piniarle, tunijaksa-
karkovlugo ajorsartunut.

Efes. 4, 28.

5. Pingajuangnik:

Naglingnek inukatemik sakkijartitauvok

kivgartorosungnermut, pitsiarningnermullo, nâp-kigosungnermullo.

Kuvasuktut kuvasukattigisigik, kugviortullo kugviorkattigilugit. Rôm. 12, 15.

Kivgartorkattigêgitse saimarsaumut ilûnase attunit tunergusiapsingnut, pimaklertutitut ajungitutitut Gûdib saimarsautânik ingmigo-lingajunik unuktoksoarnik.

1 Pêtr. 4. 10.

Ajungitulilerta tamainut, okpernekarkativut piluarlugit. Gal. 6, 10.

Tunijinek piloringnarnersauvok pillitaunermut. Ap. pin. 20, 35.

Nunab tamattoma pinginik pekartub, katangu-tine ajoksartok takkoguniuk, ômatinelo parng-nanaerlugo tâpsomunga: kanok tâmna Gûdib naglingninga illumine piginarajarkaûk?

1 Joh. 3, 17. (Sal. okal. 19, 17. 1 Tim. 6, 17 — 19.)

Nâpkinigitse sôrlo Atâtase nâpkiningmat. Luk. 6, 36.

6. Sitamanganik:

Naglingnek inukatemik sakkijartitauvok kenuêsarnermut, piôjorijuinermullo, saimarsai-nermut issumagijungnaerningnermullo.

Illiniarvigisinga, kenuênama ômatimncelo piôjoringinama. Mat. 11, 29.

Piloridlarput kenuêtut, nuna pigileramitsuk.

Mat. 5, 5.

Piôjoringinermut sunaunersautigênasugigitse nangminipsingnit. Fil. 2, 3.

Piloridlarput ulapirsaijut, Gûdib kitornganginnik taijaujomârmata. Mat. 5, 9.

Ajungitapsingnit ulapirsautekarasaritse inungnut tamainut. Rôm. 12, 18.

Erkartuiniarase, tagva erkartortauniangiivose; ôminarneraingititse tâgva ôminarnerartauniangiivose; issumagijungnaernigitse tagva issumagijaujungnaerviôniarpose. Luk. 6, 37.

(v. 41. 42.)

Issumagijungnaertigêgitse, sôrlotauk Gûdib issumagijungnaervigilaungnase Kristuseme.

Efes. 4, 32. (Kol. 3, 12. 13.)

Inuit tammarningit issumagijungnaerupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainiarivait tammarnise. Innuille tammarningit issumagijungnainigikupsigik, Atâtapsetauk issumagijungnainianginivait tammarnise.

Mat. 6, 14. 15.

7. Telimanganik:

Naglingnek inukattemik sakkijartitauvok tuksiutjinermt inungnik ilûnainik.

Tuksiatsainaritse anernerme ilûnainik pijarialingnik, tuksiarnermullo, kenunermullo, taimailiorkovluse soraerese pigârmititse tamât, ivsornaitut tamaita tuksiarulugit.

Efes. 6, 18.

Tagva mâna kaiblaivunga, tamainit sivorlermik kenujokarkovlugo, tuksiartokarkovlugolo, tuksiarutjijokarkovlugolo kujalijutekartokarkovlugolo inuit ilûnaita pivlugit.

1 Tim. 2, 1.

Illautitaumajut.

Kittorngarêt okpertut malligaksangit.

1. Nulliarêngnut illingajut.

Ilipse angutit, nulliase nagligisigik, sôrlo Kristusib illagêt nagligilaungmagit, ingminiglo tunijub tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25.

Arnat uitik nâlektigit sôrlo Nâlegak. Ue niakoringmago arnab, sôrlotauk illagêt Kristuse niakoringmatsuk, tâmna piulijôgivok timiminut. Sôrlole illagêt Kristuse nâlegaringmatsuk, taimâktauk arnat uitik nâlegaksarivait ilûnainik. Efes. 5, 22 — 24.

(1 Pêtr. 3, 1 — 7.)

2. Angajokâjanut sorrutsinullo illingajut.

Atâtaujose kitorngase ningaksarniarasigik, inugoiniarsigigle nâlektîlugit, Nâlekablo okausinginnik kaujîtilugit. Efes. 6, 4.

(Kol. 3, 21.)

Ilipse sorrutsit, angajokâse nâleksigik Nâlekame; tamanna pijariakarmat. Atâtaillo anânaillo nâlekik; tamadsa perkojak sivorliôjok, angerosimanilik imâk: Idluarsiniarkovlutit, akkunêrtomiglo inôniarkovlutit nuname.

Efes. 6, 1 — 3.

Jêsusib angajokângne nalekpak.

Luk. 2, 51.

Atâtaminik anânaminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik. Ernerminiglo panniminiglo uvamnit naglingnersak, illakarniangilak uvamnik.

Mat. 10, 37.

3. Nullêtunullo uigasungnullo illingajut.

Inûsuktut îkliguningit kemangniarkit; idluarnerle pinasuaruk, okpernerlo naglingnerlo ulapirsainerlo ilûnaita Nâlekamut tuksiartut illagilugit ômamut ivsornaitomut.

2 Tim. 2, 22.

Aipakangitub NâleKab pingit issumagivait, Nâ-

lekab idluarijanganut illingajomavlune.

1 Kor. 7, 32.

Uiningitub Nâlekab pingit issumagivait, ívsor-naitsomavlune timinigullo anernermigullo.

1 Kor. 7, 34.

4. Uigarnernut illiarsungnullo illingajut.

Tàmna uigarniôjok idluartok, inotôgune, Gûdemik tættetuakarune, soraeranelo kenuavlune tuksjarlunelo uvlotillugo unuamelo.

1 Tim. 5, 5.

Nâlekab takkorngartat illiarsuillo saputivait, serngnigilaitalo uigarnerit. Img. 146, 9.

5. Angajokâjanut kivganullo illingajut.

Nalegaujose ilipse, kivgase nâmaktomik idluartomiglo piniarsigik; ilipsetauk nâlegakar-migapse killangme kaujilerluse.

Kol. 4, 1.

Kivgaujose ilipse, nâlegase nunamêtot ilûnainik nâleksigik; kivgartornermut inuit takkoanne, idluarijaujomavluse inungnut pinase, ômamulle íssumalingasuernermut pítitse, Gûde nâleklugo. Kol. 3, 22 — 24.

(1 Pêtr. 2, 18. 1 Tim. 6, 1. 2.)

6. Attannernut inukutaujunullo illingajut.

Inuit ilûnatik attunít attanerijatik pitsartune-

karvigijitîk nâlekligit; Gûdemit pingîtomik attannersoakangimat; attannersoakartunele Gûdemut perkojaumavut. Attannersoarnulle akkerartortub Gûdib perkojanga akkerartorivâ; akkerartortulle erkartortautiksarsiorput nangminermingnut. Rôm 13, 1. 2.

(v. 3 — 7. Img. 101.)

Inungnut nâlegaksaukojaujut tamaita nâlengniarsigik Nâlegak pivlugo: Attannernullônêt, nâlegaujomullônêt, angajokajanullônêt, tillijau-majunut akkiniarkovlugit ajortulijunik, ajungitulijuniglo nertordlerkovlugit. 1 Pêtr. 2, 13. 14.

(v. 17. 1 Tim. 2, 1 — 3.)

Attanniviksoarmut tunisiuk attaniviksûb piksanga; Gûdemullo Gûdib piksanga.

Mat. 22, 21.

Gûde nâlengnarnersauvok inungnit.

Ap. pin. 5, 29.

Kaiblainerit soraerutiksamut.

Perkojaunise tamaita piniaraurupsigik, okaritse: kivgakullôvogut, piniaraksavut kissêta piniarauraptigik. Luk. 17, 10.

Tagvale kattangutikka, miksekârnerillo, illusitsiaringnerillo, idluarnerillo, ivsornainerillo,

naglingnarnerillo, illanarêngnerillo, ilûnaita
innutsiarkutaunerit, kujanartokarpallônêt, ner-
tornartokarpallônêt, tamakkoa issumaksar-
siorutigisigik: tagva ulapirsaijub Gûdib illagi-
niarpâse. Fil. 4, 8. 9.

Nangminerle Gûdib ulapirsaijub ivsornaili-
tilise ilûnane illupsigut; anerniselo, tarniselo
timiselo illuêngarlutik saputijautsainarlît pit-
laraksaukonagit Nâlegapta Jêsusib Kristusib
tikkiviane. 1 Tess. 5, 23.

INGMIGOLINGAJUT PINGAJUINGIT.

Saimarsaijutiksat piulijaunermut.

Kapitel IX.

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse
Kristusemut.

I. Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kristuse-
mut sunauvât?

Illagêt, ubvalo okpertokatigêt Jêsuse Kris-
tusemut, illagèngnekarniôvok tâpkonane okper-
nermut Jêsuse Kristusemut akkunermingnelo
attausiolertune, mallingnermullo nellàgôrtomut
kigliutsijune tapsominga.

Tapkonanêdlunga, igvillo uvamnêdlutit, attau-
siomarilerkovlugit. Joh. 17, 23.

Tagvane Jûde Grielônêt, tagvane kivgak
kivgaungitorlônêt, tagvane angut arnarlonêt
adsigèngitokangilak; ilûnase attausiôgapse
Kristuse Jêsuseme. Gal. 3, 28.

Ilipse inukatigêngôvose anerimajut, ajokertuijut attaniviksôlutik, inuit ivsornaitut tâpsoma inukotingit; kaikojipse, tâktomit kaumaserminut tatamnartomut piniarninginnik ajungitunik kigligiutsijuksaukovluse. 1 Pêtr. 2, 9.

2. Kina illagêt niakorivatsûk?

Jêsuse Kristuse niakôvok illagêktokotiminut aungminut pissiarilauktaminut, igloliorsimajunut tâpsomunga, terrekovlune ujaraujomut.

Tâmna timib niakorivâ, tamadsa illagêt.

Kol. 1, 18.

Ilipse Kristusib timigivâse, avatiôvluselo ilûnase attunît ingmigolingavluse. 1 Kor. 12, 27.

Kristusib illagêt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit. Efes. 5, 25.

Mâna tagva tujormiôjungnaerluselo takkorngarungnaitose, ivsornaitulle kinguvângukatigivâse, Gûdiblo iglungane iglomiokattaavluse, igloliorsimavluse Apostelillo nellautaijullo tungavigijanganut; tamattominga Jêsuse Kristuse ujarauvok terrekovlune. Efes. 2, 19. 20.

Atâtab piulilaukpâtigut tâktub pîtsartuninganit, nûktertilutalo Ernerme erdligijame nâlegavinganut. Kol. 1, 13.

3. Sunamîk okpertut (perkojaumavât) illagêngnermingne (—)?

Okpertut perkojaumavut illagêngnermingnut sakkijartitsikovlugit Jêsusib illagêktokotingita nellâgôrtut illinganinganik.

Okpertut unuktoksuit atautsemik ômatekarlarmiglo, atautsemik tarnekarput (sôrlo.)

Ap. pin. 4, 32.

Omarigitse adsigêktomik issumakatsainarluse anernekut, ulapirsautib kellaksutânut. Time atausek, anernek atausek, sôrlotauk kaikojaumagapse nerriuviksakarluse atautsemik kaikojaumanipsingnut. Efes. 4, 3. 4.

Naglingnerme nellâgôrta, aglivalliavlutalo ilûnainik tâpsomunga niakôjomut, tagva Kristusemut. Tâpsomanget time illuitok kattisimavok, navgutsallo ilûnatik ingmingnut navlismavut ikajortigêngnermut, avatit ilûnatik ingmikôrlutik attornermingnut, piniarnivut time aglivalliagame idluarsivlune; naglingnerme tamakkoa tamaita pivut. Efes. 4, 15. 16.

4. Sunamik ajokertuijut aulatsijullo perkojau-mavât?

Ajokertuijut aulatsijullo illagêngne perkojau-mavut Kristusemut, kivgangititut okalautekar-kovlugit ajokertusinginnik, malliktauninginniglo udsertorutekarkovlugit, tamakkonane nangminek igsagaksaukovlugit illagêktunut.

Saugârsukka nerritiniakit! saugakka nerritiniakit. Joh. 21, 15. 16.

Illangit Apostelingortilaukpait, illangille nellautaijungortilaukpeit, illangit okautsinik tus-sarnertunik okâlajungortilugit, illangit pairksijungortilugit ajokertuijungortilaukpait; ivsornaitut idluarsartaukovlugit kivgartornerub piniaraksanganut, Kristusib timiksanga âkikpalliakovlugo. Efes. 4, 11. 12.

(Rôm. 12, 7. 8. 1 Kor. 12, 28.)

Tagva mâнна udsertoritse ilipsingnik, illagêktuniglo ilûnainik, Ancernerub ajunginerub ajokertuijungortilaungmase tâpkoninga, Gûdib illagêktitangit pairilugit aungminut pissiari-lauktangit. Ap. pin 20, 28.

Angajokaunerôjut ilipsingnêttut kaiblarpakka: Kristusib inukotingit perkojaumajut ilipsingnut pairiniarsigik udsertorlugillo; kununermut pinase, kunutuidlusele; kangunartomik perkutiniaromanermut pinase, ômamulle illungertortomut; Gûdib inukotinginut attaniotijomajutitut pinase, igsagaksaunialeritsele kattimgajunut. Tagva pairksijoksoak sakkeromârpai, niakomik kunnulijuitomik opinartomik pititaujomârpai.

1 Pêtr. 5, 1 — 4.

5. Sunamik (perkojaumavât) illagêktunut illingajut (—)?

Illagèktunut illingajut ajokertortitik aulat-sijitiglo nagligijaksarivait, pitsiarvigilugillo nàlek-lugillo,

Issumaginiarsigik ajokertuijut ilipsingnik pairijigijaselo Nàlekame kaiblargijaselo. Piniarningit pijutigalugit anginersauluartomik nagligisigik, ulapkutekarluselo tâpkonunga.

1 Tess. 5, 12. 13.

Angajokauneròjut piniaraksamingnik idluartomik pijut, magguèrtorlugit opigijaulit; piluarlugillo okautsinik ajokertusemiglo piniaartut. 1 Tim. 5, 17.

Ajokertortise nàleklugillo mallingniarsigik; udsertormata tarnipsingnik, akkiortuksatitut mattominga; taimailiorkovlugit kувiasuklutik annersauminatiglo; tamanna idluartsengimat ilipsingnut. Ebr. 13, 17.

6. Sunamîk illagèt (piniartuksauvât) idluarsainiarutiksamingnut (—)?

Illagèt attaruililutik kattimajuksauvut, piluartomik Sontageme, Nàlekab uvlungane, okpertullo uvloksiorvinginne, idluarsainiarkatigègomaylutik Gûdib okausinginnut, Sakramentingnullo, tuksiarnermullo, ingernermullo.

Magguk pingasullonèt kattimajarangata attimne akkorngannètsomavunga. Mat. 18, 20.

Okpertut Apostelit ajokertusinginne sokksijuilaukput, illagèngnekarnermelo, avgoinnermelo kakkôjamik, tuksiarkatigèngnermelo. Uvlullo tamaita illagèklutik kittimaviksoarmêlaukput. Ap. pin. 2, 42. 46.

Kristusib okausingit innilangatisigik angijomik illupsingne, illisimanartunut tamainut; ajokertortigègitse erkaititigèkluselo imgerutunut nertordlerutiksanut, tuksiarutsinullo anernelingnut, imgerluselo tussarnertunut ômatipsigut tuksiarluse Nâlekamut. Kol. 3, 16.

Kattimaniksavut kamagijungnainiarnagit, sôrlo illangit illiorpangmata; kaiblargitigèklutale, taimâk pijariakaluarpok. Ebr. 10, 25.

Ilipsingnik idluarsainiaritse okpernipsingnut ivsornainerpângôjomut, tuksiarluselo.

Jûda v. 20. (Ap. pin. 20, 7. Img. 26, 6—8; 27, 4; 84, 2 — 5.)

7. Sunamîk illagèt (perkojaumavât) sillaksoarmiut pivlugit (—)?

Jêsusib Kristusib illagèktokotingit perkojau-mavut Jêsusib okausingit tussarnertut okâlatigilugit inukatigèngne tamaine.

Sillaksoarmut ilûnânut ainiairitse, okautsillo tussarnertut okautigisigik inungnut tamainut.

Mark. 16, 15. (Mat. 28, 18 — 20.)

Nellojunut tillivagit, ijingit uititaulerkovlugit sâkovlugit tâktomit kaumajo mut, Sâtana-siblo pitsartuninganit Gûdemut; ajorninginnit issumagijaujungnainermik pititaukovlugit, kingormgujaksamiglo pekarkatigèkovlugit ivsornaititaujomârtut okpernermut uvamnut.

Ap. pin. 26, 17. 18.

Kattersivik angijôvok sullijuksalle ikkidlarput, tamanna pivlugo kattersiviub angajokânga tuk-siarvigisiuk sullijuksanik tilliklerkovlugo kattersivingminut. Mat. 9, 37. 38. (Jes. 60, 1.)

8. Nane Jêsusib Kristusib illagèktokotingit pigiartainarlaukât?

Jêsusib Kristusib illagèktokotingit pigiartaukput inukattigèngne Israêlitine Jerûsaleme, siamarlaukpullo nellojunne (Ap. pin. Kap. 2 malliktingillo. Kap. 8 malliktingillo.)

9. Kanok Jêsusib Kristusib illagèktokotingit nelliutune mallilauktune piganerlaukât?

Illagèt siamartauvallianinginut pivalliakas-siutilaurivuttauk sennerkotsinerit ajokertutsinik illusiôjariakartuniglo; taimaigaloartillugo Kristuse nelliutune tamaine illagèktokutekatsainarlaukpok; tâpkoningalo taimaititsiniarpok sillaksûb naggatânut.

Tattaminiarpunga, killamik okautsît tussar-nertut assinginut sâsimalerêrapse, Kristusib saimarsautânut kaikojigimajase tunnulugo.

Gal. 1, 6.

Uvlut tamaita najutsainarpapse sillaksûb nag-gatânut. Mat. 28, 20.

Kairtomut tamattomunga illagêktitakkatung-atitsomavakka, tâktoksûblo pitsartuningat sâlaginiangilait. Mat. 16, 18.

10. Jêsusib Kristusib illagêktokotingita illinga-ningit nuname, kanok illingavât?

Nelliutune tamaine Jêsusib Kristusib il-lagêktokotingit nâlegauviôlaukput kapiarniling-mik; taimainiarpullo pinarnarnimik sakkijarviat tikkilugo Kristusib tikkitsomârningane.

Nâlegaunera sillaksoarmit tamattomangat pingilak. Joh. 18, 36.

Sillaksoarmiut ômigikpase, kaujimaleritse, ô-migikârmanga illipsingnit. Sillaksoarmiut illagigupsigik sillaksoarmiut pitik nagligina-jarpait; sillaksoarmiulle illaginginapsigik, annerimalaurapsele sillaksoarmiunit, tamanna pivlugo sillaksoarmiut ômigivâse.

Joh. 15, 18. 19.

Sillaksoarme kapiasungnekarpose, manigo-ritsele sillaksoak sâlagivara. Joh. 16, 33.

Kapianartut unuktut attorlugit Gûdib nâlegauvinganut pijuksauvogut. Ap. pin. 14, 22.

Ilûnatik Gûdib idluarijanganut inôniaromajut Kristuse Jêseuseme, unangmijaunek attoraksarivât. 2 Tim. 3, 12. (Mat. 10, 22. 1 Pêtr.

4, 12 — 14. Ebr. 11, 36 — 38; 12, 1 — 3.)

Tokkomavose, inôsiselo Kristuse illagivlugo ijersimavok Gûdeme. Kristusele inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sakkerkatigijomârivase pinarnartoksôjome. Kol. 3, 3. 4.

Sokkosijuilerit tokkomut, tagva inôtsib níakotânik tunitsivigijomavagit. Takko. 2, 10.

II. Okpertokattigêt kikut illumavattigík?

Okpertokattigêt — okausek tâmna ilûnainut nellojôngitunut illingatitaukpat — illumavait tamaita, kivgartorviôjut Gûdib okausinginnik, Sakramentingniglo, tamannalo pivlugo Krîstusemiunik taijaujut. (Ap. pin. 11. 26.) Avisimavut ingmigolingajunut illagêksimajunullo unuktunut, apsimautijunut ajokertutsit illutsillo pivlugit akkunermingne.

12. Kanok Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut (illingavât) okpertunik taijautuinartunut (—)?

Jêsusib illagêktokotingit nellâgôrtut ijersimavut illagêksimajune ilûnaine, nellinullônêlle nâmaktomik sakkijartitaungilat.

ILLAUTITAUMAJUT.

Pijariakortonerpât illangit pijokalauktut okpertut illagêngninginne.

---

1. Illagêt sivorlerpât kattersortauningit Jerûsaleme Pentekosteme, kingornganelo Judinit.
2. Okpernerub Kristusemut siamartauninga, inukatigêngne nellojune, sivorlerpâmik Paulusemut.
3. Okpertut unangmijauningit, sivorlerpâmik Judinut, kingorngane nellojunuttauk, piluartomik Rômemiut attaniovingane. (Tokkotaujut okpernek pivlugo, atâtaujullo illagêngnut.)
4. Okpernerub Kristusemut sâlakarninga attaniontingalo Rômiut attaniovingane, Konstantinab (angijomik taijaujub) nelliuninganit (Jâreme 333 Kristusib inûlerningat kingorngane) inukatigêksuit takkorngartat sâlakarningat Rômiunik tikkilugo; inûkatigêksuit nûkattarningita nelliuningane. (376 — 500.)
5. Okpernerub Kristusemut siamaganerninga inukatigêksoarne taipkonane, piluartomiglo Europame, Jâre 1000 tikkilugo. (Winfrið ub-

valo Bonifatsius, Germânit (Deutschit) Apostelingat.)

6. Okpertut sukaitomik illuselukpallianingit, Jârine 500mit 1500mut, Papstit aulatsitilugit; okpernerublo ivlerijauninga illârsimmanerluktinago, illagêngneârsungne unangmijauvalauktune, okpernerlukturniglo (Ketserinik) taijaulauktune. (Waldenserit; Wiklef; Johann Hus; Kattangutigêt Bohêmiamiut Morâviarmiullo.)
7. Illagêt ajokertutsinut idluartunut illusiôkojaulauktunullo Apostelinut uttertitauningit. (Reformation) Jâremit 1517 mit kingornganelo. (Lutêruse, Melanchtonelo; Zwingli, Kalvinelo.)
8. Illagêt avingningit Katolikinut, Luterânerinullo, Reformisimajunullo (kingorlik magguut Evangeliumiujanik, ubvalo Protestantenik taijauvakput); akkerartortigêngnerillo tâpkoa akkorngane ajokertutsit pivlugit.
9. Illagêt mikkijut ingmigolingajullonêt pigiarningat Protestantit akkorngane. (Kattangutigêt illagêngningata nutangortitaumaningat 1722; Zinzendorf.)
10. Nelliutune tamakkonane: nippunganek, okpinginerlo iktoriktaïtok unuktune pivallivut; igloanetauk tuppangnek inôtsemut nutâmut,

illungertornartomut Gûdib nâlegauvingata
angijorortitauninganut (Tilliklernek ajoker-
tuijunik attekartunut okpertunik, nellojunullo.
Illagêksimajut aglangnik hailiginik nênertau-
titsilutik, ajokertuijuniglo tilliklerlutik.)

Kapitel X.

Baptijut hailige.

---

1. Kinamut, sunaksaulunelo Baptijut hailige illi-
jaulaukâ?

Baptijut hailige illijaulaukpok Jêsuse Kris-
tusemut nangminek, illaliorniôkovlugo anger-
katigêngnermut Gûdemut, ubvalo illagêngne-
karnermut Atâtamut, Ernermut Annernermullo
hailigemut, tamattomûnalo okpertut illagêng-
ninganut.

Aileritse, inukatigêksuillo tamaita ajoker-
toriantorsigik baptilugillo Atâtab, Ernerublo,
Anernerublo hailigib attinganut. Mat. 28, 19.

(Mark. 16, 16.)

Okausinganik kuviasuklutik nâlektut baptitau-
lerput; uvlormelo taipsomane 3000it illautitau-
lerput. (Ap. pin. 2, 41.)

2. Baptijutib hailigib saimanarninga sunauvâ?

Baptijume hailigeme piulijaumaniptingnik ajornerub ôminarneraininganit, issumagijaujungnai-viôniptingniglo tâpkonangat Jêsusib Kristusib aunganut angerviôvogut, pitsartunermiglo inôsertâmut Gudemit, pijomut, tunitsiviôvogut.

Baptitauleritse ilûnase Jêsusib Kristusib attinganut, ajornerit issumagijaujungnaerutik-sanginnut. Ap. pin. 2, 38. Kap. 22, 16.

Kristusib illagêt nagligilaukpait, ingminiglo tunilaukpok tâpkoa pivlugit, ajorungnaitit-somavlugit, epkêjarlaungmagit ubvaumut (imiôjomut) okautsinik illalingmut.

Efes. 5, 25. 26.

Jêsusib Kristusib nagligilaukpâtigut ubvarlutalo ajor niptingnit aungminut. Takko 1, 5.

Baptijut ubvautaungilak timib ipinganut, angerkatigèngniôvorle issumame passijaksaungitome Gûdemelo, Jêsusib Kristusib makkininganut.

1 Pêtr. 3, 21.

Kaujimangilase ilûnata Jêsuse Kristusemut baptisimmajogut, tokkunganut baptitaugapta? Taimaimat illijartortaukatigimavavut baptijutikut tokkomut, sôrlo Kristuse tokkungajunit tuppaktitaungmat, Atâtatab ussornarninganut,

taimâktauk uvagut inôsertâmik arvertartuk-sauvogut. Rôm. 6, 3. 4.

Ilûnase Gûdib kitorngarivâse okpernermut Kristuse Jêsusemut. Ilûnase Kristusemut baptisimajose Kristuse attimagapsiuk.

Gal. 3, 26. 27.

Gûdib piloriktipâtigut erniangûpsârnerub ub-vautânut, Anernerublo ajunginerub nutângortitsininganut, kovilauktaminut uvaptingnut amigangitomic Jêsuse Kristusekut Nâlegaptigut. Titus 3, 5. 6.

3. Baptijutib hailigib pitsartuninga sunauvâ?

Saimanerub tamattoma pitsartuningagut baptisimajut tokkolertuksauvut ajortunit, aglisiklertuksaulutiglo Jêsusib Kristusib saimaningane, illitarksinermelo tâpsominga.

Issumavileritse ilipsingnik, ajornermit tokkungagapse inôluselo Gûdemut, Kristuse Jêsusekut Nâlegaptigut.

Rôm. 6, 11.

Kaiblarpapse sulinase pilerkonase Gûdib saimarsautânik. 2 Kor. 6, 1.

Nâlegapta Piulijiptalo Jêsusib Kristusib saimarsautâne illitarksinermelo tâpsominga aglivalliatitse. 2 Pêtr. 3, 18.

Inôvunga, uvangaungitorle, Kristusele inôvok illumne. Mânnale uviningme inôninnik, tamattominga inôvunga okpernerme Gûdib Erninganut nagliktimnut, ingminiglo tunijomut pivlunga. Gal. 2, 20. (Efes. 4, 22 — 24.)

Taijaksat I. Nutarait angajokâgit okpertunik mânnakassakut inûlerningata kingorngane baptitausôngovut, Kristusib okausinga malliklugo: Nutakkat uvamnut pilit, innerterasigiglo; tâpkoa Gûdib nâlegauvinga pigingmatsuk.

Mark. 10, 14. 16. 1 Kor. 7, 14.

Taijaksat II. Sorrutsit baptisimajut inumari-ônersaupata, illagêt illusingit malliklugit ajokertortaukârlutik okperaksanik, saimartaukârlutik illijauvakput Komuniônemut hailigemut.

Kapitel XI.

Komuniône hailige.

---

1. Kinamut sunamullo Komuniône hailige illijau-mavâ?

Komuniône hailige Jêsuse Kristusemut nangminek illijaumavok, okpertut atausiotitauluar-ninginnut tâpsomunga.

Nâlegapta Jêsusib Kristusib unuame taipso-
mane pititaugame, kakkôjak tiguvâ, kujaliv-
lunelo avgorpa, illiniartiminullo tuniva, okar-
lunelo: Tigulugo nerrisiuk, tagva timiga,
tunijauniartok pivluse; taimailioritse erka-
majauniksamnut. Taimâktauk ermgusiâr-
suk tigugivâ nêrrijarêramik, kujalivlunelo tâp-
konunga tâmna tunivâ, okarlunelo: Ilûnase
tagvangat immeritse! tagva aunga, Testamen-
tetâb aunga, kovijauniartok ilipse pivluse,
unuktullo pivlugit, ajornerit issumagijaujung-
naerutiksanginnut; taimailioritse, immilerang-
apsiuk erkaumajauniksamnut. Mat. 26, 26—28.

Mark. 14, 22 — 24. Luk. 22, 19. 20.

1 Kor. 11, 23 — 25.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, uvam-
nêtsainarpok, uvangalo tâpsomanèdlunga.

Joh. 6, 56.

2. Sunamîk uvloksiorkitâ Komuniôneme hailige-
me (—)?

Komuniôneme hailigeme uvloksiorpogut
Kristusib tokkungata erkaumajaunninganik, nerri-
nermelo kakkôjamik, immernermelo Wainemik
Kristusib timinganik aunganiglo pivogut.

Kakkôjak tamanna nerrilerangapsiuk, ermgu-
siârsungmillo tâpsomangat immilerangapse,

Nâlekab tokkunga okautigijaksarivase tikkerkârtinnago. 1 Kor. 11, 26.

Ermgusiârsuk saimanartok saimartavut, tâмна Kristusib aungat illagingilâ? Kakkojak avgortavut, tâмна Kristusib timingat illagingilâ? 1 Kor. 10, 16.

3. Komuniônib hailigib saimanarninga sunauvâ?

Komuniôneme hailigeme illangiutititauvogut Kristusib akkiliutiksarsininganik ilunânik, ajornipta issumagijaujungnaerningat nakitersutauninganut, aglisinermut ivsornailinerme, naglingnerub katangutinik sôngonersautitauninganut, nerriungnerublo aulajuititauninganut inôtsemik nâksaungitomik makkitsomârnermiglo.

Kakkôjak atausiôvok, taimâk unuktôvluta timiôvogut atautsemik, kakkôjak atausek illangiubvigigaptigo tamapta.

1 Kor. 10, 17.

Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, inôsekarpok nungusuitomik, uvangalo ômartitsomârpara uvlut naggatiksanganne.

Joh. 6, 54.

4. Sunamîk pijariakarkâ illangiutivekarnermut Komuniônemik hailigemik idluartomik saimanartomiglô? Illangiutivekarnermut Komuniônemik hai-

ligemik idluartomik saimanartomiglo pijariakarpok
nangminermnik nikkasugane kiglisiniarnermik,
piniartomik illuptione kângnermik immerung-
nermiglo tâpsominga.

Inugle nangminermnik kiglisiniarkârle, tainârlo
kakkôjamit tâpsomangat nerrile, ermgusiâr-
sungmillo tâpsomangat immerle; nellialle ner-
rijok immertorlo idluarsinane, tâmna nerriv-
lunelo imilarmelo erkartortautiksaminik, ta-
manna pivlugo NâleKab timinga issumaging-
inamiuk. 1 Kor. 11, 28. 29. (v. 27.)

Nangminiptingnik erkartorupta, erkartortau-
njarajangilagut. 1 Kor. 11, 31. (v. 32.)

Nautsertoritse nangminipsingnik okperner-
mêmangâpse, kiglisiniaritse. 2 Kor. 13, 5.

Kiglisinianga Gûdik illitarilugolo ômatiga,
nautsertorminga, issumakkalo sakkijarlît sângne.
Kamagitsiangalo apkume idluitome arvertar-
mangârma, tessiormingalo apkumut soraijuito-
mut. Img. 139, 23. 24.

Kina tammarnime unorninginnik kaujimavâ?
Tammarnimnik kaujimangitamnik issumagi-
jungnaiminga! Img. 19, 13.

Ajulertok takkonârpara, anerniliglo serkomi-
simmajomik, sivôraajorlo okausimnik. Jes. 66, 2,
(Jmg. 51, 19.)

Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kapiasuktoselo, nakoksititsomavapse. Mat. 11, 28.

Taijaksat. Baptijut hailige, Komuniõnelo hailige okpertut (okautsinik tussarnertunik maligatuakartut) Sakramentigivakit.

INGMIGOLINGAJUT SITTAMAINGIT.

Piuliklernerub pijarêrtitauninga.

Kapitel XII.

**Tokko, okpertullo angerarningit
Nâlekamut.**

---

1. Sunamîk inuit tamaita torautekartitaumavât?

Inuk illingatitaumavok sukkutsiane tokko-jariakarlune. (Ebr. 9, 27.)

Tokko inungnut tamainut kiblêmavok, ilûnatik ajortulilaungmata. Rôm. 5, 12.

2. Tokko sunauvâ?

Tokko avititsiniôvok tarnemik timemit, king-orngagut time assessorpok, tarnele inôtsainarpok.

Sannit ama nunamut pijuksaugivut, sôrlo illingalaungmatatut, anernerlo Gûdemut ama pijuksauvok tunijilauktomut tâpsominga.

Sal. okal. 12, 7.

Erksiniarasigik timinik tokkotsijut, tarninigle tokkotsijungnangitut. Anginersamigle taimna erksigisiuk, timiniglo tarniniglo asserortitsijungnartok ânianartovingme. Mat. 10, 28.

(Luk. 16, 19 — 31.)

3. Suna okpertut kollarnangitomik neriugivatsuk manigornerilugolo tokkonerme?

Okpertut tarningit Kristusemêniarmata, taimaimat tokko piksakautigivât.

Uvlome aiparilarpâgit Paradiseme. Luk. 23, 43.

Nâlegak Jesuse anernera piuk! Ap. pin. 7, 58.

Kajungilârpunga avilunga tamângat, Kristuselo najoromavlugo. Fil. 1, 23.

Sivôrangilagut time kemaklugo, angerarnekk Nâlekamut kuviaginersarivavut. 2 Kor. 5, 8.

Kristuse inôgutigivara, tokkonerlo piksakautigivara. Fil. 1, 21.

Inôgupta Nâlekamut inôvogut; tokkoguptalo Nâlekamut tokkovogut. Taimaimat inôguptalônêt tokkoguptalônêt Nâlekkab perkutigivâtigut. Rôm. 14, 8.

Kapitel XIII.

**Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga
tokkungajullo tuppaktitaujomârningat.**

---

1. Kanok aglait hailigit (ajokertuivât) Jêsusib Kristusib tikkipsâromârninga pivlugo (—)?

Jêseuse Kristuse sakkijarlune tikkipsâromârivok nunamut tamattomunga.

Sekkinerlo takkerlo uvloritsallo nellunaikutakaromârput; inuillo nunamêtot erksinermut sivôradlaromârput; imarpiksoarlo malliksoavaksuillo iktullijaromârput. Taimaipallo Inûb Erninga tava takkoniarpât nuvujatigut kaijok, pitsartudlarlune ânanaudlartok.

Luk. 21, 25. 27.

Jêseuse tamna ilipsingnit kongmuartitaujok killangmut tikkipsâromârivok, sôrlo takkolaurapsiuk killangmut kongmuartillugo.

Ap. pin. 1, 11.

Arvertarnivut killangmêpok, takpângattaunik neriugivavut piuliklerte Jêseuse Kristuse Nâlegavut. Fil. 3, 20. (Mat. 24, 29. 31. 2 Thess. 2, 3 — 12.)

2. Kanok aglait (ajokertuivât) tikkipsâromârningata nelliutininga pivlugo (—)?

Nelliutininga, Stundingalo kaujimajaungilak kimullônêt, suingartaunartomigle pileromârpok.

Uvlormik taipsominga, Stundemiglonêt taipso-
minga kaujimajokangilak, Engelillonêt killang-
mêtut, Ernerublônêt, Atâtatable kissime nel-
lungilâ. Mark. 13, 32.

Opalungaersimatsainaritse; Inûb Erninga tik-
kitsomârmât Stundeme neriuvigingitapsingne.

Mat. 24, 44. (2 Pêtr. 3, 8 — 10.)

3. Sunamîk (pijokaromârkâ) Jêsuse Kristusekut (—)?

Jêsuse Kristusekut tokkungajut tamaita tu-
paktitaujomârput; makkitsomârnermelo tarnelo
timelo illagèktitauniarivuk.

Makkiniôvunga inôsiolarmalo. Joh. 11, 25.

(Joh. 6, 40.)

Stunde nelliutsomârpok, ilûnatik illuvernê-
tut Inûb Erningat níppinganik tussaromâr-
viksangat; annilerlutiglo ajungitomik piniar-
lauktut makkinermut inôsilingmut, ajortomigle
piniarlauktut makkinermut erkartortauniling-
mut. Joh. 5, 28. 29.

Gûde okperivara pijomârtome tokkungajut
makkiviksakaromârmata, ajungitullijullo ajor-
tullijullo. Ap. pin. 24, 15. (Takko. 20, 12. 13.)

Jêseusemik tagva tokkungajunit tupaktitsijub anerningat innigikpase, tâpsomatauk, Kristusemik tokkungajunit tupaktitsijub, timise tokkojuksat ômartitsomârivait, Anerninga illupsingnêmat. Rôm 8, 11. (2 Kor. 4, 14.)

Sôrlo ilûnatik Adameme tokkolermata, taimâk Kristuseme ilûnatik ômartitaujomârput. Ilûnatigle ingmikôvlutik. Sivorliotijok Kristuse; kingorngane Kristusib inukotingit tikkitsomârput. 1 Kor. 15, 22. 23.

4. Kanok (piviôniarkât) okpertut taipsomane innojomârtut sulle (—)?

Okpertut Kristusib tikkipsaromârningane innoniartut sulle, ablatsangortitaujomârput.

Ahak, nellonartomik okautivapse: Illunata sininiængilagut, illunatale ablatsangortitaujomârpogut. 1 Kor. 15, 51.

Tamannale okautivapse, okausiôlune Nalekamit, uvagut innojogut amiakovluta Nalekab tikki-viane, sinnisimajut ingiarniatsengilavut. Nangminek Nalegak killangmit akkaromârmat nipper-sôarmut kajungersarnartomut, Engelit attanninta nippinganut, Gudiblo tiptulautinganut, Kristuseme tokkungajut makkekaromârput; kingorngagut uvagut, innojogut amiakovluta, taipkoa illagivlugit aularudsaujomârpogut nuvujatigut,

Nalegak pachrearvigilugo sillame; taimaidluta
Nalegak najutsainarniarpavut. 1Tess.4,15—17.

5. Sunamik okpertut pijomârkat makkitsomârnerme
ablatsangortitaunermelonêt?

Makkitsomârnerme ablatsangortitaunermelo-
nêt okpertut tinemik nutàmik, killangmut illing-
ajomik, pijomârput.

Timivut ajulertok ablatsangortitsomârpâ, ti-
mine ânanaudlartok adsiutilugo, pitsartunermut
ajugaringitaminut tamaita ingminut nâlektilu-
git. Fil. 3, 21.

Asseroraksak illijaulerpok, asserojuitorlo mak-
kitsomârpok. Time uvinilik illijaulerpok, mak-
kitsomârporlo time annernilik. Asseroraksak
tamanna asserojuitomik attiniariakarpok, tok-
kojuksarlo tamanna tokkosuikomik attiniaria-
karivok. 1 Kor. 15,42.44.53. (2 Kor. 5, 1—4.)

Kapitel XIV.

Sillaksoarmêtut tamaita erkartuivingme
sakkijariakaromârningit.

1. Kina erkartuijôvâ sillaksoarmiunik illunainik?

Jêsuse Kristuse erkartuijôvok inôjuniglo
tokkungajuniglo.

Gûdib tâмна erkartuijuksangortilaukpâ inô-juniglo tokkungajuniglo. Ap. pin. 10, 42.

Atâta erkartuingilak kimiglonêt, Erninele erkartuijungortilaukpâ tamainik. Joh. 5, 22.

Atâtab Ernek pitsartunermik tunitsivigilaukpâ, erkartuikovlugotauk, Inûb Erneringmago.

Joh. 5, 27.

2. Kina sakkijartuksauvâ Kristusib erkartuivik-sangat iksivautaksoangata sânganê?

Kristusib erkartuiviksangat iksivautaksoangata sângane inuit ilûnatik sakkijartuksauvut uvlut kingerlerpângane.

Gûde uvlormik taisimalaukpok erkartoromavigijamînik sillaksoarmiunik idluarnermut.

Ap. pin. 17, 31.

Ilûnata sakkertitaujomârpogut Kristusib erkartuiviat sângane. Rôm. 14, 10.

Inûb Erninga ânanaunermine tikkikune, Eng-elillo ajungitut tamaita illagallugit, iksivajomârpok ânanaunerme iksivautangane, inukattigêllo ilûnamassiatik sânganut kattititaujomârpout. Mat. 25, 31. 32.

3. Kanok Jêsuse Kristuse erkartuijomârkâ?

Jêsuse Kristuse erkartuijomârpok idluartomik, tamaitalo akkiniarlugit piniarnerilauktanginut.

Ilûnata sakkijartuksauvogut Kristusib erkartuiviksangat sângane, ilûnata attunit akkiniar-

taukovluta illiorniptingnik timeme inòtilluta a-jungitomiglonêt ajortomiglonêt. 2 Kor. 5, 10.

(Mat. 12, 36. Rôm. 2, 6 — 10. Tak. 20, 12.)

Ajortulilauktut perkojakaratik, assiojomârput-tauk, perkojat mallingnagit; ajortulilauktullo perkojakarlutik erkartortaujomârput perkojat malliklugit. Rôm. 2, 12. (Luk. 12, 47. 48.

Mat. 11, 21 — 24.)

Gûdib inuit angigutsiningit erkartoromârpait

Jêsuse Kristusekut. Rôm. 2, 16. (1 Kor. 4, 5.)

4. Kanok okpertut (illingavât) erkartuivik piv-lugo (—)?

Okpertut erkartuivik erksigijariakangilât, kувiasuklutigle utakkigivât.

Tamattomunga naglingnek nâmaksivok uvap-tingne, kувiasutekarkovluta uvloksame erkartuivingme. 1 Joh. 4, 17.

Ahamarik, ahamerik okaupapse: Okautsimnik tussartok, okperilugolo tillijiga, tâmna inòse-karpok nungusuitomik, erkartuivingmullo pi-niangilak, tokkomille inòtsemut nûktersimma-vok. Joh. 5, 24.

Uvannik okausilik innungnut okautigijomavara Atâtamnûk killangmêtomut. Mat. 10, 32. (v.33.)

Kinâ erkartuijungnarkâ? Kristuse takka tok-kolauktok, ila piluartomik tupaktitaungmijok, tâmna Gûdib tallerpiat tungânêlerdlune tuk-siupâtigullo. Rôm. 8, 34. (v. 38. 39. Tak. 7, 13. 14.)

Kitorngârsuit tâpsomanêtsainaritse, sakkijal-
lerpat kuviasutekarkovluta, kangusugatalo tâp-
soma sângane tikkiviane. 1 Joh. 2, 28.

K a p i t e l X V .

Piloringnek issokangitok, ôminarne-
rartaumanerlo issokangitok.

---

1. Jêsuse Kristusêmut okpertut sunamîk piniarkât?
Ilûnatik Jêsuse Kristusêmut okpertut pi-
loringnermik nâksaungitomic piniarput, illang-
iutikattaulutik Kristusib ânanauninganik.

Kaititse Atâtama nagliktangit, nâlegauvik
kingormgutigisiuk ilipsingnut pijarêrsimajok
sillaksûb pigiarninganit. Mat. 25, 34.

Atâtâk pijomavunga najugamne tâpkoatauk
uvamnêkovlugit tunilauktatit uvamnut, ânanaui-
nimnik takkokovlugit tunilauktarnik uvamnut.
Joh. 17, 24.

Kristuse inôtigijase sakkerpat, ilipsetauk sak-
kerkatigijomarivase pinarnartoksôjome.

Kol. 3, 4. (1 Pêtr. 1, 7 — 9.)

Mâna Gûdib kitorngarivâtigut, sakkîjarsi-
mangilarlo sulle illingajomârnivut. Kaujima-

vavulle sakkijarniarpat adsiginiaraptigo; takoniaraptigo illinganinga. 1 Joh. 3, 2.

Kitorngaugaptale kingormgужijuksaugivoguttauk, imaipok Gûdemik kingormgужiluta, Kristuselo kingormgusikatigalugo; kapiarnarnnik pekarkatigiguptigo, ânanausikataujomârkovlutatauk. Rôm. 8, 17. (v. 18.)

Kugviornerit tamaita Gûdib allarterniarpait ijinginnit, tokko itsungnaerpok; kiksarnermiglônêt, nipliânermiglônêt, anianarnermiglônêt pijokarungnaerniarpok; sivorliôjut itsungnaermata. Tak. 21, 4. (2 Kor. 4, 17. 18. Jes. 35, 10; 60, 19 — 21.)

2. Sunamîk Gudekangitut piniarkât?

Gudekangitut, okautsinik tussarnertunik malingitut, âniavingmut nâksaungitomut ainiarput.

Okpingitok erkartortaujomârpok. Mark. 16, 16. (Mat. 22, 11 — 13. Joh. 3, 36.)

Idluitoâlojose, uvamnit aularitse ikkomamut kamitsuitomut pijarêrsimajomut Sâtanasemut Engelinginullo. Mat. 25, 41.

Nâlegak Jêsuse sakkijartitauniarpok killangmit, Engeline pitsartujoksuit illagalugit, ikkomamullo ikkoalajomut, akkivigijartorlugit Gûdemik kaujijomangitut, okautsiniglo tussarnertunik, Nâlegavut Jêsuse Kristuse pivlugo, nâlegomangitut, taipkoa pitlartaujomârput asse-

rornartoksoarmut issokangitomut, Nâleka kânanganit pitsartuninganillo ânanaujoksoarmut pijomut. 2 Tess. 1, 7—9. (Mark. 9, 46.)

Kapianartut kiksarnartullo (pijomârput) inuit idluitulijut tarninginnut tamainut. Rôm. 2, 9.

(Jûda v. 14. Tak. 21, 8.)

3. Kanok (illingatitauniarkât) pingortisimajut tamaita (—)?

Pingortisimajut tamaita ajornerub ôminar-titsininganut anersaumititaujut, nutângortitaukas-siutjauniarput, illangiutititaukassiu tjaulutiglo Gûdib kitorngangita pinarnarninganik.

Ahâk tamaitarsuit nutângortipakka. Tak. 21, 5.

Pingortisimajuttauk piulijaujomârput kippalônermit nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gûdib kitorngangita ânanamik piulijauninginnik.

Rôm. 8, 21. (v. 19—23. Jes. 11, 6—9.)

Killak nutâk, nunalo nutâk takkovakka. Killak sivorlek, nunalo sivorlek pêrmanik, immarpiglo itsungnaerivok. Tak. 21, 1.

Killaglo nunalo, mattomane-îtuk okausinganut pigumitângulerpuk, pijuksaujomârlutik ikkoma-mut uvloksame erkartuivingme, inuillo Gûdemik nâlegomangitut pitlartauviksanginne. Okausinganulle neriukpogut killangmik nutâmik, nunamiglo nutâmik, tagvane idluarsainek innekar-pok.

2 Pêtr. 3, 7. 13.

Killaglo nunalo nungutsomârpuk, okausikkale nungutsomângilat. Mat. 24, 35.
